

Godkjenningsprogram

**NORSKE
REDNINGSHUNDER**

Godkjenningsprogram Norske Redningshunder

Utarbeidet av FTU og vedtatt av HS i 2016. Dette programmet gjelder fra 1. januar 2017.

Innhold

1. Generell del	6
1.1. Medlemskap	6
1.2. Hunden	6
1.2.1. Helse	6
1.2.2. Rase	6
1.2.3. Uakseptabel atferd	6
1.3. Treningslag på hovedkurs og treningssamlinger	6
1.4. Dispensasjoner	7
1.5. Kontroll av godkjente ekipasjer	7
1.5.1. Fortløpende kontroll	7
1.5.2. Kontroll ved regodkjenning	7
1.6. Oppmøte til prøve	7
1.7. Ikrafttreden	7
2. Grunnkurs	8
2.1. Generelt	8
2.1.1. Målsetting	8
2.1.2. Gjennomføring	8
2.1.3. Følgende emner skal gjennomgås og evt. trenes på	8
2.1.4. Krav til bestått	8
2.2. Teoretisk del 1	8
2.2.1. Organisasjonen NRH - holdninger og ansvar	8
2.2.2. Redningstjenesten i Norge	9
2.2.3. Krav og regler	9
2.2.4. Brukshundopplæring	9
2.2.5. Stell og pleie av Hund	10
2.2.6. Snø og snøskred	10
2.2.7. Samband	11
2.2.8. Orientering	11
2.2.9. GPS og bruk av BaseCamp	12
2.2.10. Bekledning, ernæring og bivuakkering	12
2.2.11. Godkjent gjennomført grunnkurs	12
2.3. Teoretisk del 2 - Førstehjelp	12
2.3.1. Målsetting	12
2.3.2. Følgende momenter skal gjennomgås	13
2.3.3. Evaluering teoretisk del 2 førstehjelp	13
2.4. Grunnkurs praktisk del	13

2.4.1. Målsetting praktisk del	13
2.4.2. Gjennomføring	13
2.4.3. Følgende momenter skal inngå	13
2.4.4. Evaluering	14
2.5. Konverteringer	14
2.5.1. Politiet	14
2.5.2. Forsvaret og HV	14
2.5.3. Tollvesenet	14
2.5.4. Andre	14
2.6. Ikrafttreden	14
3. Appell	15
3.1. Hensikt	15
3.1.1. Oppmelding og gjennomføring	15
3.1.2. Bedømming	15
3.1.3. Dispensasjoner	15
3.2. Øvelsene med dommerforklaring	15
3.2.1. Generelt.	15
3.2.2. Tilgjengelighet	15
3.2.3. Fellesdekk 5 min med skjult fører og forstyrrelser	15
3.2.4. Fri ved fot	16
3.2.5. Apportering	16
3.2.6. Innkalling av fri hund	16
3.3. Konverteringer	17
3.3.1 Politiet	17
3.3.2 Forsvaret og HV	17
3.3.3 Tollvesenet	17
3.3.4 Andre	17
3.4. Ikrafttreden	17
4. Ettersøking	18
4.1. Prøvene	18
4.1.1. Generelt	18
4.1.2. Gjennomføring av prøver	18
4.1.3. Bedømming	18
4.1.4. Kontinuering/ny prøve samme sesong	18
4.1.5. Godkjente meldingsformer	19
4.1.6. Orienteringsprøve (avlegges bare ved første gangs godkjenning)	19
4.2. Klasse B	19
4.2.1. Generelt	19
4.2.2. Spørsøk	20
4.2.3. Rundering	21
4.2.4. Ukas Arbeid	22
4.2.5. Krav til godkjenning	22

4.3. Feltsøk	22
4.3.1. Dommerkommentarer	23
4.3.2. Grunnlag for underkjenning	23
4.4. Mørkesøk	23
4.4.1. Grunnlag for underkjenning	24
4.5. Klasse A – godkjenning og regodkjenning	24
4.5.1. Generelt	24
4.5.2. Godkjenning og regodkjenning klasse A	24
4.5.3. Spor	24
4.5.4. Rundering	25
4.5.5. Ukas arbeid	26
4.6. Krav til godkjenning klasse A/første gangs re	27
4.7. Periodevis tester/repetisjon av utdanning	27
4.7.1. Hundefører – fysisk test.	27
4.7.2. Hundefører - repetisjon førstehjelp	28
4.8. Oppføring på tjenestelista	28
4.9. Konverteringer	28
4.9.1. Politiet	28
4.9.2. Forsvaret/HV	28
4.9.3. Godkjent lavineekvipasje NRH	28
4.9.4. Andre	28
4.10. Ikrafttreden	28
5. Lavine	29
5.1. Prøvene	29
5.1.1. Generelt	29
5.1.2. Bedømming	29
5.1.3. Kontinuering/ny prøve samme sesong	29
5.1.4. Godkjente meldeformer	29
5.1.5. Orienteringsprøve (avlegges bare ved første gangs godkjenning)	30
5.2. Klasse C - Rekruttklassen	30
5.2.1. Generelt	30
5.2.2. Søksoppgave	31
5.2.3. Følgende momenter skal gjennomgås og trenes på	31
5.2.4. Grunnlag for anbefaling til klasse B	31
5.3. Klasse B	32
5.3.1. Generelt	32
5.3.2. Søksprøve	32
5.3.3. Ukas arbeid	33
5.3.4. Krav til godkjenning	33

5.4. Klasse A - godkjenning og regodkjenning	33
5.4.1. Generelt	33
5.4.2. Godkjenning og regodkjenning klasse A	34
5.4.3. Søksprøve	34
5.4.4. Ukas arbeid	35
5.5. Krav til godkjenning klasse A/første gangs re	36
5.6. Periodevise tester/repetisjon av utdanning	
5.6.1. Hundefører - fysisk test.	36
5.6.2. Hundefører - Repetisjon førstehjelp	37
5.7. Oppføring på tjenestelista	37
5.8. Konverteringer	37
5.8.1. Politiet	37
5.8.2. Forsvaret/HV	37
5.8.3. Godkjent ettersøkningssekkvipsasje NRH	37
5.8.4. Andre	37
5.9. Ikrafttreden	37
6. Katastrofesøk	38
6.1. Generelt	38
6.1.1. Generelt	38
6.1.2. Godkjente meldingsformer	38
6.2. Klasse B – katastrofesøk	38
6.2.1. Generelt	38
6.2.2. Prøve	39
6.2.3. Momenter ekvipasjen skal trenes i	39
6.2.4. Plassering av figuranter	39
6.2.5. Krav til anbefaling for videre utdanning	39
6.3. Klasse A - godkjenning og regodkjenning	39
6.3.1. Generelt	39
6.3.2. Krav til deltagelse på kurs	40
6.3.3. Søksøvelsene	40
6.3.4. Følgende momenter skal prøves	40
6.3.5. Plassering av figuranter	41
6.3.6. Krav til godkjenning av søksprøven	41
6.3.7. Grunnlag for underkjenning av den enkelte oppgave i søksprøven	41
6.3.8. Ukas arbeid	41
6.3.9. Godkjenning av søksprøver	42
6.3.10. Krav til bestått ukas arbeid	42
6.4. Kontinuering og tjenestelista.	42
6.5. Ikrafttreden	42

1. Generell del

1.1. Medlemskap

For å kunne delta på aktiviteter som reguleres av dette programmet, må medlemskontingenten for gjeldende år være betalt.

1.2. Hunden

1.2.1 Helse

Hunden skal være ID-merket. Hunden må være vaksinert mot valpesyke og gyldig attest kunne framvises. Hunden skal for øvrig være ved god helse. God helse defineres som at hunden er fysisk i stand til å gjennomføre søksprøven(e) og ukas arbeid. For øvrig skal hundeføreren sørge for at en godkjent hund til enhver tid er fysisk skikket til å stå på tjenestelista. Dersom det oppstår tvil om hunden er skikket til dette, kan DI/instruktør kreve hundens fysiske tilstand testet.

1.2.2. Rase

Hunder av alle raser samt ikke raserne hunder kan benyttes. Unntak fra dette er raser som er definert som ulovlige hunder av norske myndigheter, og blandinger inneholdende slike.

1.2.3. Uakseptabel atferd

Hunder som under NRH aktiviteter viser en uakseptabel atferd gjennom å vise aggressivitet, gjør utfall eller på annen måte opptrer truende mot mennesker og/eller andre hunder kan bortvises fra dagens trening, prøver eller kurs. Alle medlemmer, og i særlig grad instruktør, er pliktig til å rapportere skriftlig til DI med kopi til FTU dersom hund under NRH aktiviteter har utvist uakseptabel atferd som angitt over.

DI skal innhente nødvendig dokumentasjon på de innrapporterte forholdene og sammen med FTU, vurdere mulige tiltak og eventuelt iverksette slike.

Hvis tiltak iverksettes skal DI og FTU ta hunden av tjenestelisten. Hunden kan nektes adgang til NRH aktiviteter for en bestemt tid. FTU kan ved ytterligere gjentakelser eller i særlig grove tilfeller nekte hunden adgang til NRH aktiviteter for alltid. Eventuelle godkjenninger trekkes tilbake for samme periode og hunden fjernes fra tjenestelista.

En ekvipasje som har fått godkjenningen trukket tilbake og/eller er fjernet fra tjenestelista kan først godkjennes og gjeninnføres etter at hundefører fremstiller hunden etter retningslinjer gitt av FTU.

1.3. Treningslag på hovedkurs og treningssamlinger.

Disse beskrivelsene av navngitte treningslag ved kurs er ikke en begrensning på oppsett av trening på spesielle temaer. Det er ment som en veiledning knyttet til innholdet i de lagbetegnelse som har vært brukt ved kursene. Deltakere på disse lagene er forutsatt basert på at det ikke er programfestede lag og slik sett trening som primært ikke skal teste nivået på ekvipasjene. Det medfører en instruktørrolle som veileder og ikke dommer. Det fratar ikke instruktørene de forpliktelser de har til å melde fra om nivåbrister til relevant DI eller FTU i henhold til program og instruks. Tidligere hundeførere med ny hund kan selvfølgelig delta der hundens nivå passer inn. Alle treningslag skal ved behov delta i avvikling av øvelse for godkjenningsslagene.

Fordypningslaget

Nivået på deltakerne skal være godkjente hundeførere eller tidligere hundeførere med ny hund på

godkjenningsnivå. Ekvipasjer som har gjennomført B godkjenning og er på godkjenningsnivå for A godkjenning, kan etter avtale med kursleder delta. Formålet med fordypningslaget er å videreutvikle ferdigheter ut over godkjenningsprogrammets krav. Trening på ferdigheter i henhold til godkjenningsprogrammet gjennomføres på B tren.

Treningslaget

Nivået på deltakerne skal være på B – A godkjenningsnivå. Formålet med B tren er å videreutvikle ferdigheter opp mot godkjenningsnivået klasse A.

Rekrutt

Hensikten med laget er trening opp mot B godkjenning. Treningen kan omfatte alle ferdigheter som kreves ved B godkjenning. Treningen bør tilpasses individuelt. Det bør omfatte en gjennomgang av hva en leteaksjon innebærer. FTU anbefaler at det på rekruttlag klargjøres for deltakerne at organisasjonens formål er å utdanne redningshunder. Ekvipasjene skal få tilbakemelding om egnethet.

1.4. Dispensasjoner

FTU kan i spesielle tilfeller, og der ikke annet er bestemt, dispensere fra dette regelverket. Begrunnet søknad om dispensasjon skal fremmes skriftlig til FTU med nødvendig dokumentasjon vedlagt.

1.5. Kontroll av godkjente ekvipasjer

1.5.1. Fortløpende kontroll

Instruktører plikter å melde fra til DI (eventuelt direkte til FTU) om ekvipasjer som ikke holder tilfredsstillende mål. Den aktuelle hundeføreren skal gjøres oppmerksom på at han/hun er under vurdering. DI/FTU skal i slike tilfeller kalle ekvipasjen inn til kontroll i den/de øvelser der ekvipasjen angivelig ikke holder et tilfredsstillende nivå.

Kontrollen skal gjennomføres i form av en prøve i den respektive øvelsen jfr godkjenningsprogrammet del 4, 5 og 6. Viser kontrollen at nivået ikke er tilfredsstillende, skal godkjenningen trekkes og ekvipasjen må fremstille seg for ny godkjenning. Det presiseres at en slik kontroll ikke er å regne som en regodkjenning.

1.5.2. Kontroll ved regodkjenning

Dersom en ekvipasje som er oppe til regodkjenning stryker, fjernes denne fra tjenestelista dersom dommerne mener ekvipasjen for øyeblikket ikke er en ressurs for redningstjenesten. Dette skal markeres på bedømmings-skjemaet. Ekvipasjen kan i slike tilfeller ikke settes på tjenestelista igjen før alle øvelser er bestått. Dersom ekvipasjen stryker andre konte trekkes den fra tjenestelista.

1.6. Oppmøte til prøve

Dersom en ekvipasje melder seg opp til prøve regnes denne som påbegynt/avlagt selv om ekvipasjen ikke stiller opp til fastsatt tid og sted, med mindre det er meldt avbud til prøveleder for søksprøver, eller dommer på andre prøver, senest 24 timer før prøvestart. Dersom det har oppstått særlige forhold som tilsier en annen løsning kan DI etter en særskilt vurdering innvilge dispensasjon fra avmeldingsfristen. Fristene for avbud gjelder ikke dersom det fremlegges legeattest eller veterinær attest som begrunner forfallet.

1.7. Ikrafttredden

Dette programmet gjøres gjeldende fra 1.januar 2017.

2. Grunnkurs

2.1. Generelt

2.1.1. Målsetting

Målsettingen med grunnkurset er å gi fremtidige hundeførere kunnskap om hovedtrekkene i godkjenningsprogrammene, krav til deltakelse på kurs og de grunnleggende prinsippene for opplæring av hund. Kurset skal også gi deltakeren et innblikk i hva som kreves/forventes av den enkelte for å være med i den frivillige redningstjenesten.

2.1.2. Gjennomføring

Grunnkurset er en teoretisk og praktisk grunnutdanning av hundeføreren. Kurset avsluttes med en praksishelg. Kurset er bygget opp med 10 moduler, hvorav tre av disse med teoretisk og praktisk del. De praktiske delene trenes/gjennomføres under en utmarsj. Det legges vekt på at elevene særlig under den praktiske delen skal arbeide selvstendig, men rettledes/instrueres når dette er nødvendig. Til førstehjelpskurset skal det benyttes instruktører som er godkjent i henhold til Norsk Førstehjelpsråds retningslinjer eller være godkjent av FTU basert på dokumentert kompetanse.

2.1.3. Følgende emner skal gjennomgås og evt. trenes på

- Organisasjonen NRH - holdninger og ansvar (teori)... 1 time
- Redningstjenesten i Norge (teori)..... 1 time
- Krav og regler (teori)..... 2 timer
- Brukshundopplæring teori..... 4 timer
- Stell og pleie av hund (teori)..... 2 timer
- Snø og snøskred (teori)..... 1 timer
- Samband (teori)..... 2 timer + praktisk del
- Orientering (teori)..... 4 timer + praktisk del
- GPS og bruk av kartverktøy (BaseCamp)..... 2 timer + praktisk del
- Bekledning, ernæring og bivuakkering (teori)..... 1 timer + praktisk del
- Evaluering..... 1 time
- Førstehjelp (teori)..... 23 timer inkl. øvelser og evaluering

Ytterligere innhold og retningslinjer for gjennomføring av de forskjellige moduler fremgår av den detaljerte beskrivelsen av hvert enkelt fag.

2.1.4. Krav til bestått

Kurset bedømmes til bestått / ikke bestått, der teoretisk del 1 skal gjennomføres og førstehjelp/praktisk del skal bestås.

2.2. Teoretisk del 1

2.2.1. Organisasjonen NRH - holdninger og ansvar

2.2.1.1. Målsetting

Etter endt undervisning skal eleven kjenne til hvordan organisasjonen er bygget opp samt kjenne ansvarsområdene for de enkelte deler av organisasjonen. Videre skal eleven kunne redegjøre for formålsparagrafens betydning slik at de fremstår som gode ambassadører for redningstjenesten.

2.2.1.2. Følgende momenter skal gjennomgås

- Historikk
- Organisasjonens vedtekter og etiske retningslinjer
- Prinsippkisse organisasjonen NRH, hva arbeider de forskjellige delene av organisasjonen med

2.2.2. Redningstjenesten i Norge

2.2.2.1. Målsetting

Etter endt opplæring skal eleven kjenne til hvordan redningstjenesten i Norge er organisert lokalt og sentralt herunder kjenne til andre redningsorganisasjoner, hvordan vi samarbeider med disse. Eleven skal også kjenne til de viktigste funksjonene i KO.

2.2.2.2. Følgende momenter skal gjennomgås

- Gjennomgang av redningstjenesten i Norge, med vekt på den frivillige innsatsen i den utøvende delen
- Skjematisk gjennomgang av varslingsrutiner ved ulykker
- Prinsippkisse for organisering av et skadested og kommandoforholdene i denne
- Opptreden/forhold til søksledelsen/ KO

2.2.3. Krav og regler

2.2.3.1. Målsetting

Etter endt undervisning skal eleven kjenne til hovedtrekkene i "Godkjenningsprogram for Norske Redningshunder" og rekkefølgen i utdanningen. Videre skal elevene kjenne til Instruks for hundeførere og "Krav til deltakelse på kurs", samt kjenne til hvorledes "Blåboka" føres og kunne redegjøre for hvem som er ansvarlig for dette.

2.2.3.2. Følgende momenter skal gjennomgås

- Hvordan vårt godkjenningsprogram er bygget opp
- Gjennomgang av rekkefølgen i utdanningen, hva må hundefører og hund gjennom før godkjenning
- Oppbygging og ansvar for ajourhold av "Blåboka"
- Krav til deltakelse på kurs
- Instruks for hundefører
- Gjennomgang av "Min side" med registrering av personlige data og egen hund.

2.2.4. Brukshundopplæring

2.2.4.1. Målsetting

Etter endt opplæring skal eleven kunne kjenne til de viktigste særtrekk i hundens fysiske og mentale utvikling fra valp til voksen hund. Videre skal undervisningen danne grunnlaget for at eleven skal kunne skille mellom og gjøre bruk av hundens medfødte atferd/atferdsmønstre i trening.

2.2.4.2. Følgende momenter skal gjennomgås

- Hovedutviklingstrinn valp til voksen, viktige særtrekk
- Konflikter, samarbeid
- Bruk av forsterker, påvirkninger
- Medfødt/tillært atferd/erfaring, pregning og sosialisering
- Hundens kroppsspråk
- Individualitet/individuell behandling
- Hunden sanser

Figurantarbeid i forhold til

- sporlegging – rundering
- individualitet, hundens kroppsspråk
- vind, syn, hørsel, spor

2.2.5. Stell og pleie av Hund

2.2.5.1. Målsetting

Etter endt undervisning skal eleven kunne beskrive sin hunds normaltilstand med henblikk på å oppdage symptomer på skader/sykdom samt kunne vurdere om hunden er i en slik tilstand at den kan rykke ut på/fortsette på en aksjon. Videre skal eleven kunne yte den førstehjelp for hund som er mest aktuell for en ettersøkning/trening, kjenne til de vanligste defekter som hemmer hunden som redningshund samt kjenne til forebyggende tiltak.

2.2.5.2. Følgende momenter skal gjennomgås

Håndtering

- Enkel undersøkelse
- Sikker håndtering av skadet/redd hund
- Fysisk trening av hund

Foring

- Daglig foring
- Hold - vurdering
- Vanning og foring under hardt arbeid/kulde

Varme/kulde

- Faresignaler – Heteslag – Forfrysninger
- Utsatte kroppsdeler
- Tilvenning
- Oppstalling

Vanlige sykdommer

- Livmorbetennelse
- Falsk drektighet
- Flåttbåren

Førstehjelp akutte skader/plager

- Kuttskader
- Kloskader
- Ørebetennelser
- Brudd
- Påkjørsler/fall
- Stikkskader
- Bittskader
- Magedreining
- Veps/hoggorm
- Hunden halter
- Watertail

2.2.6. Snø og snøskred

2.2.6.1. Målsetting

Etter endt undervisning skal elevene kjenne til snøens beskaffenhet og hvordan værforhold påvirker denne. Videre skal de kjenne de viktigste årsaker til snøskred og hvordan risikoen for å bli tatt av snøskred kan reduseres, herunder egensikring.

2.2.6.2. Følgende skal gjennomgås

- Vurdering av skredfare
- Vær, terreng og snø
- Riktig veivalg
- Sender/mottaker-utstyr

2.2.7. Samband

2.2.7.1. Målsetting

Etter endt undervisning skal elevene kjenne til hvordan sambandsmidler virker. Eleven skal også kunne det fonetiske alfabetet, lese tall på nett samt kjenne til og kunne bruke de viktigste ekspedisjonsforskriftene. Eleven skal videre ha kjennskap til hvordan man oppretter et radionett.

2.2.7.2. Følgende momenter skal gjennomgås

Radiobølger

- Hva radiobølger er og hva som påvirker disse
- Hvilke tiltak som kan treffes for å bedre forholdene

Radioen

- Batteridrift, varme og kuldes påvirkning på batteriet, hvordan holde det varmt
- Vedlikehold, hvordan påvirker irr og rust radioen
- Forskjellen på høy og lav utgangseffekt
- Frekvenser og kanaler brukt i NRH, særlig kanal 5. Bruksområder

Ekspedisjonsforskrifter

- Vite hvordan man opptrer på nett, tenk, trykk, tal
- Hvordan lese tall og det fonetiske alfabet

Ekspedisjonsforskrifter skal trenes på gjennom tilrettelagte øvelser.

Nødnett

Bruk av det nye nødnettet skal gjennomgås teoretisk.

2.2.8. Orientering

2.2.8.1. Målsetting

Etter endt undervisning skal eleven kunne kjenne til hvordan kartet og kompasset er bygget opp og fungerer. På dette grunnlag skal eleven kunne ta ut en kompasskurs, gi kartreferanser og forklare prinsippene for krysspeiling.

2.2.8.2. Følgende momenter skal gjennomgås

- Hvilke deler består kompasset av
- Hva et kart beskriver
- Ta ut kartreferanse
- Kunne regne om fra målestokk på kartet til distanse i terrenget
- Ta ut marsjkurs og forklare og vise hvordan en tar en krysspeiling
- Hva vi legger vekt på ved veivalg (vinter og sommer)

2.2.9. GPS og bruk av BaseCamp

2.2.9.1. Målsetting

Etter endt undervisning skal eleven kjenne til hvordan GPS er bygget opp og virker, hvordan GPS brukes på aksjoner og ha kjennskap til bruk av kartverktøy (Basecamp).

2.2.9.2. Følgende momenter skal gjennomgås

- Bruk av GPS
- Bruk av GPS på aksjon
- Bruk av kartverktøy (BaseCamp) på aksjoner.

2.2.10. Bekledning, ernæring og bivuakking

2.2.10.1. Målsetting

Etter endt undervisning skal elevene kunne redegjøre for kroppens naturlige varmeregulerings-mekanisme og hvordan disse gjennom riktig bekledning kan bidra til å opprettholde god yteevne over tid. Videre skal eleven kjenne til ulike former for nødbivuakk særlig de som er mest aktuelle i fjellet om vinteren, samt kjenne til væske- og ernæringsinntakets betydning for yteevnen over tid.

2.2.10.2. Følgende momenter skal gjennomgås bekledning

- Kroppens beskyttelsesmekanisme
- Generelle krav og prinsipper for bekledning
- Fibrenes karakterer
- Bekledningens sammensetning, undertøy, mellomlagene, yttertøy
- Fottøyet, strømper og sokker

2.2.10.3. Følgende momenter skal gjennomgås bivuakk

- Forskjellige former for bivuakk
- Den planlagte bivuakk
- Nødbivuakk herunder
 - Skavelhule
 - Flatmarksgrop
 - Vindpose
 - Under granskjørt

2.2.10.4. Følgende momenter skal gjennomgås ernæring

- Kroppens energibehov. Aktivitetsbehov, andre faktorer
- Væsketap, følger av væsketap, tilførsel av væske

2.2.11. Godkjent gjennomført grunnkurs

Godkjent grunnkurs forutsetter deltakelse i alle undervisningstimene.

2.3. Teoretisk del 2 - Førstehjelp

2.3.1. Målsetting

Etter at all teori er gjennomført skal eleven kunne gjennomføre livreddende førstehjelp under vanskelige forhold så vel sommer som vinter. Førstehjelpskurs kan gjennomføres i regi av andre. Kravet til kurs er da at det skal være minimum 24 timers varighet og ha et tilnærmet likt innhold som det som er anført i pkt. 2.3.2. Medlemmer som ønsker eksterne kurs godkjent i NRH skal søke FTU om konvertering

2.3.2. Følgende momenter skal gjennomgås

- Hundeførerens opptreden på skadested (NRH hundefører), Vurdering av risiko på skadested, Klargjøring av skadet for transport, Mental førstehjelp..... 6 timer
- Gjenopplivning - hjerte - lungeredning (HLR)..... 5 timer
- Sirkulasjonssvikt, symptomer og behandling, Blødninger, ulike blødninger og behandling, Bruddbehandling, Fallskader, Forgiftninger og Brannskader..... 8 timer
- Kuldeskader (lokale frostskafer og hypothermi), Heteskader..... 5 timer

2.3.3. Evaluering teoretisk del 2 førstehjelp

Det gjennomføres en teoretisk prøve som omfatter alle de teoretiske emnene samt en praktisk prøve i hjerte- og lungeredning. Begge prøvene skal bestås. Kursleder eller den kursleder peker ut foretar en vurdering av hvor kravet til bestått skal ligge.

2.4. Grunnkurs praktisk del

2.4.1. Målsetting praktisk del

Etter at all teori er gjennomført og evaluert, skal teorien omsettes til praktiske øvinger. Etter gjennomført praktisk del, skal eleven være i stand til å ta vare på seg selv og hunden dersom denne er med. Videre skal eleven ta seg sikkert fram i ukjent terreng. Eleven skal vise at hun/han kan bruke sambandet riktig, at han/hun kan kle seg etter forholdene og har forstått betydningen av væskeinntak og tilførsel av næring under fysisk aktivitet.

2.4.2. Gjennomføring

Praktisk del skal primært gjennomføres på barmark. Elevene deles inn i lag på 2-3 deltagere. Sammen med hvert lag følger en veileder. Det legges vekt på at elevene skal arbeide selvstendig, men rettleides/instrueres når dette er nødvendig. Veileder skal være instruktør, hundefører eller tidligere hundefører. Skal andre veiledere benyttes, må disse godkjennes av DI.

Utmarsjen skal gjennomføres over to dager, med en overnatting, hvor det skal legges vekt på å øve enkeltvis og lagsmessig orientering og bruk av samband og hvor eleven skal vise praktisk forståelse for betydningen av væskeinntak og tilførsel av næring. Orienteringen skal gjennomføres både som marsj fra et punkt til et annet hvor alle i gruppa får ansvar for hver sin del av strekning og individuelt til poster/punkter. Under hele utmarsjen skal riktig bruk av samband være en naturlig del av øvelsen. NB! Det er ikke tillatt å bruke elektroniske hjelpemidler under første dag av utmarsjen.

Utmarsjen skal inneholde

- En marsj til bivuakk ca. 5 km.
- Etablering av bivuakk
- Enkeltvis orientering
- Lagvis orientering
- Retur fra bivuakken ca. 5 km.
- Bruk av GPS

2.4.3. Følgende momenter skal inngå

Bekledning/utstyr

- Personlig utstyr tilpasset oppdraget
- Førstehjelpsutstyr til seg selv og hund hvis den medbringes
- Overnattings- og kokeutstyr.
- Tilpassing av bekledning til situasjonen.

Ernæring

- Passende mat og drikke
- Riktig inntak av væske og mat

Overnatting ute

- Telt, herunder valg av teltplass, eventuelt
- Gapahuk
- andre alternativer

Orientering

- Forstå kartet i forhold til terrenget
- Praktisk bruk av kart og kompass
- Gruppevis og selvstendige oppgaver
- Vegvalg

Samband

- Bruke sambandsutstyret i praksis

2.4.4. Evaluering

Den praktiske delen skal bestå. Det er veileder på den enkelte gruppe som sammen med kursleder avgjør om eleven har bestått. Følgende kriterier skal legges til grunn for vurderingen:

- Elevens holdninger til sikkerhet, herunder evne og vilje til å ta vare på seg selv og sine lagkamerater
- Elevens ferdigheter innenfor orientering og samband – praktisk bruk av innholdet i den teoretiske delen.

Kursleder eller den kursleder peker ut foretar en vurdering av hvor kravet til bestått skal ligge. Elever som stryker på praktisk del kan kontinuere én gang på denne. Stryker vedkommende også på kontinueringen må nytt grunnkurs følges.

2.5. Konverteringer

Elever som kan godtgjøre at de har gjennomgått tilsvarende utdanning kan søke om å få konvertert dette helt eller delvis.

2.5.1. Politiet

Ekvipasjer som er godkjent i patruljehund gjennomfører 2.2.1., 2.2.3. og 2.2.6. Ekvipasjer som er godkjent lavinehund gjennomfører 2.2.1. og 2.2.3. Teoretisk del 2 skal gjennomføres i sin helhet.

2.5.2. Forsvaret og HV

Godkjente lavine ekvipasjer i Forsvaret og HV må gjennomføre 2.2.1. og 2.2.3. Patruljehund i Forsvaret/HV (med unntak av personell inne til førstegangstjeneste) gjennomfører 2.2.1., 2.2.3. og 2.2.6. Teoretisk del 2 skal gjennomføres i sin helhet.

2.5.3. Tollvesenet

Ekvipasjer som er godkjent i Tollvesenet gjennomfører 2.2.1., 2.2.2., 2.2.3., 2.2.6., 2.2.8., 2.2.9. og 2.2.10. Teoretisk del 2 skal gjennomføres i sin helhet.

2.5.4. Andre

Ekvipasjer med annen bakgrunn enn de nevnt i pkt 2.5.1, 2.5.2 og 2.5.3 skal gjennomføre grunnkurs i NRH.

2.6. Ikrafttreden

Dette programmet gjøres gjeldende fra 01. januar 2017.

3. Appell

3.1. Hensikt

Appellprøven gjennomføres for å sikre at ekvipasjen har et tilfredsstillende nivå på enkle øvelser som anses vesentlige for den videre utdannelsen. Videre skal appellprøven vise at hundeføreren har tilstrekkelig kontroll over egen hund slik at det ikke oppstår uønskede situasjoner der andre hunder er involvert.

3.1.1. Oppmelding og gjennomføring

Hunden skal være 10 mnd. før appellprøven kan gjennomføres.

Ekipasjen møter til appellprøven når hundeføreren mener ekvipasjen holder nødvendig nivå. Appellprøven skal bestås én gang. Det kan kontinueres i den eller de øvelsen(e) ekvipasjen stryker i, til alle øvelsene er bestått. Kontinueringen kan ikke gjennomføres den samme dagen som ekvipasjen strøk i øvelsen. Prøven skal bestås før ekvipasjen møter i klasse B. Tidligere hundeførere må avlegge og bestå prøven før feltsøk, mørkesøk og fremstilling til klasse A.

Appellen bedømmes av ettersøknings- eller lavineinstruktør.

3.1.2. Bedømming

Dommeravgjørelser er endelige og kan ikke påklages med mindre klagen begrunnes i feil anvendelse av godkjenningsprogrammene.

3.1.3. Dispensasjoner

Det dispenseres ikke fra kravene i appellprogrammet.

3.2. Øvelsene med dommerforklaring

3.2.1. Generelt

Øvelsene er satt opp i den rekkefølgen de skal gjennomføres. Dersom det kun er én hund som skal opp til prøve må dommeren skaffe til veie minimum tre ekstra hunder som skal delta under gjennomføringen. Dette bør være hunder som holder et tilfredsstillende nivå på de øvelsene disse skal brukes i, og det skal ikke være hunder som er aggressive i sin opptreden mot andre hunder. Det er tillatt for hundeføreren å belønne hunden mellom øvelsene, men det er ikke tillatt å bruke påvirkning i form av godbiter, lekesaker eller tilsvarende under øvelsene.

3.2.2. Tilgjengelighet

Hundens reaksjon skal prøves overfor møtende person. Instruktøren skal vise normal opptreden ved hilsing. Hunden skal være koblet og gå sammen med hundefører mot instruktør evt. komme inn mot dennes side. Sistnevnte tar kontakt med hunden.

3.2.2.1. Dommerveiledning

Hund som viser ubehag og/eller aggressivitet eller unndrar seg aktivt kontakt med instruktør, kan ikke godkjennes. Tilgjengelighetsprøven skal tas som første øvelse. Det kreves ”bestått” for å fortsette til neste øvelse.

3.2.3. Fellesdekk 5 min med skjult fører og forstyrrelser

De ekvipasjene som skal prøves/delta på prøven stiller seg opp på en linje med 3 meters mellomrom. Det skal være minimum tre hunder som ligger i dekk. På dommerens kommando skal hundene kobles løs og dekkes.

Øvelsen starter i det hundeføreren, på dommerens kommando, forlater den liggende hunden, og avsluttes når hundeføreren er tilbake ved hundens side. Etter at hundene har ligget i to minutter, gjennomføres forstyrrelsen ved at en person med hund i line beveger seg foran rekken, parallelt med denne og i ca 20 m avstand fra denne. Den forstyrrende ekvipasjen skal komme frem fra skjul, gå en gang frem og tilbake foran hundene, for så å gå tilbake i skjul.

3.2.3.1. Dommerveiledning

Tiden skal tas fra hundeførerne er ute av syne og til dommeren kaller hundeførerne frem igjen. Øvelsen er slutt når hundeførerne er tilbake hos hundene. For å få bestått skal hunden ikke forlate plassen den er dekket på med mer enn én hundelengde. Dersom en av hundene reiser seg under øvelsen og går bort til en av de andre hundene, og denne også reiser seg, skal den sistnevnte hunden få gjennomføre øvelsen på nytt. Dersom en hund reiser seg og forlater de andre hundene, hvorpå en eller flere av de andre hundene følger etter, skal disse ikke få gjennomføre øvelsen på nytt.

3.2.4. Fri ved fot

Fri ved fot skal gjennomføres med andre hunder godt synlig i området. Disse skal sitte, stå eller ligge slik at ekvipasjen som gjennomfører øvelsen på det nærmeste er ca 10 meter fra hundene, og ikke under noen del av øvelsen er mer enn 40 m unna disse. Ekvipasjen skal prøves i alle gangarter og vendinger. Kommando er tillatt fra holdt og ved endring av gangart. Øvelsen skal vare i ca to minutter.

3.2.4.1. Dommerveiledning

Det skal under øvelsen legges vekt på kontakten mellom hunden og hundeføreren og at hunden villig følger hundeføreren under alle gangarter, vendinger og i forbindelse med forstyrrelsene. En hund som under store deler av øvelsen har større avstand til hundeføreren enn 1 meter, eller som gjentatte ganger må animeres for å følge hundeføreren, eller som forlater hundeføreren for å oppsøke forstyrrelsene uten at den lar seg avbryte, skal underkjennes. Med animering menes dobbeltkommandoer, tegn og/eller overdrevet kroppspråk

3.2.5. Apportering

Apporteringen gjennomføres to ganger ved at apporten kastes eller legges ut. Hundeføreren velger om øvelsen skal gjennomføres med gjenstander eller apportbukk.

Dommeren velger ut apportgjenstanden og kan velge å bruke egen eller andres gjenstand eller apportbukk. Det skal ikke benyttes apportgjenstand av metall. Hunden skal være i utgangsstilling, mens hundeføreren kan kaste eller legge ut apporten ca. 15 m foran hunden. På hundeførers kommando, når dommeren gir tegn til det, skal hunden springe raskeste vei ut til apporten, plukke den opp og returnere til hundeføreren med den. Når hunden har returnert skal apporten avleveres til hundeføreren på tegn fra dommeren.

3.2.5.1. Dommerveiledning

En hund som tygger kraftig på en eller begge gjenstander skal underkjennes (med kraftig tygging menes når det er kraftige bitemerker i gjenstanden eller at gjenstanden ødelegges). En hund som slipper én skal underkjennes. For øvrig må dommeren vurdere om helhetsbildet er tilstrekkelig til å bestå. Dette innebærer at små uregelmessigheter i gjennomføringen av den ene apporteringen, kan oppveies av en god gjennomføring av den andre apporteringen.

3.2.6. Innkalling av fri hund

Øvelsen starter når hundeføreren har hunden ukoblet i utgangsstilling. Hundeføreren skal på beskjed/tegn fra dommeren, løse hunden fra utgangsstillingen. Hunden skal ha fjernet seg minimum 25 m fra hundeføreren hvoretter denne på tegn fra dommeren skal kalle inn hunden. Hunden skal returnere korteste vei til hundeføreren og innta utgangsstilling.

3.2.6.1. Dommerveiledning

Dersom ikke hunden selv beveger seg nødvendig distanse fra hundeføreren, kan dommeren eller en annen hjelper kalle på hunden slik at avstanden blir tilstrekkelig. Dersom slik hjelp nyttes, skal hunden få anledning til å oppsøke den som påvirket før kommando om innkalling gis. Det skal legges vekt på at hunden lett lar seg kalle inn og at den etter at innkallingskommandoen er gitt, returnerer raskeste vei tilbake til hundeføreren. En hund som returnerer til hundefører, og blir hos denne, men ikke inntar utgangsstilling skal godkjennes. Hund som ikke kommer når hundeføreren kaller på den for tredje gang, skal underkjennes.

3.3. Konverteringer

3.3.1. Politiet

Ekvipasjer som er godkjent i politiet trenger ikke å avlegge appellprøven i NRH.

3.3.2. Forsvaret og HV

Ekvipasjer som er godkjent patruljehund i Forsvaret/HV (med unntak av personell inne til førstegangs-tjeneste) trenger ikke å avlegge appellprøven i NRH.

3.3.3. Tollvesenet

Ekvipasjer som er godkjent i Tollvesenet trenger ikke å avlegge appellprøven i NRH

3.3.4. Andre

Ekvipasjer med annen bakgrunn enn de nevnt i pkt 3.3.1, 3.3.2, og 3.3.3 skal avlegge appellprøven i NRH.

3.4. Ikrafttreden

Dette programmet gjøres gjeldende fra 01. januar 2017.

4. Ettersøking

4.1. Prøvene

4.1.1. Generelt

- Sesongen regnes fra 1. januar til 31. desember.
- Klasse B og A kan **ikke** tas samme sesong.
- Med tidligere hundefører forstås en hundefører som har godkjent og regodkjent en hund, eller som har godkjent to ulike hunder i samme disiplin.

4.1.2. Gjennomføring av prøver

- Med godkjenningssprøve forstås prøve med kontinueringsprøver.
- Spor og felt skal ikke arrangeres på snødekket/rimdekket mark.
- Ved gjennomføring av runderingsøvelsen på snødekt/rimdekt underlag skal hele runderingsterrenget overtrækkes før prøven starter. Overtrækningen skal være langsgående og tversgående og skal også krysse midtlinjen.
- GPS er ikke tillatt brukt under orienteringsprøver. GPS skal brukes i søk av teig og spor i A ukas arbeid. GPS tillates brukt under alle andre prøver, men skal ikke inngå i bedømmelsen.
- Spor og runderingsprøvene skal avvikles samme dag. Eventuelle kontinueringer kan gjennomføres etter kurset.

4.1.3. Bedømming

Dommeravgjørelser er endelige og kan ikke påklages med mindre klagen begrunnes i feil anvendelse av godkjenningssystemene.

4.1.4. Kontinuering/ny prøve samme sesong

- En ekvipasje som stryker i en eller flere av søksøvelsene kan kontinuere i denne inntil to ganger.
- Stryker ekvipasjen i ukas arbeid (klasse A/1.re) kan den kontinuere én gang.
- Dersom ikke søksprøvene avvikles og består ved første gangs godkjenning den samme sesongen som kurset er gjennomført vil kurset måtte gjennomføres på nytt.
- Dersom hovedkurset består og søksøvelsene med kontinueringer strykes ved første regodkjenning, kan ekvipasjen komme på tjenestelisten ved en beståtte påfølgende sesong. Bestås ikke søksøvelsene påfølgende sesong må nytt hovedkurs gjennomføres og bestås.
- Ved stryk i orientering, kan ekvipasjen kontinuere to ganger.
- Kontinueringen skal være avsluttet innen utgangen av inneværende sesong.
- En ekvipasje kan kun fremstille seg til klasse B to ganger samme sesong. (For søksprøvene innebærer dette to prøver med kontinueringer).
- Feltsøksprøven og mørkesøket (med kontinueringer) kan kun avlegges én gang pr sesong.
- En ekvipasje kan bare fremstille seg en gang pr. sesong til søksøvelser og orientering, 1. re inkl. kontinueringer.
- Tidligere hundeførere kan bare stille til en søksprøve (spor, rundering og teigsøk, med to kontinueringer pr sesong)
- Ved stryk på siste konte går ekvipasjen automatisk av tjenestelista.

4.1.5. Godkjente meldingsformer

Bringkobbelmelding

Meldingen skal komme uoppfordret og uten påvirkning fra hundefører eller figurant, og meldingen skal foregå i nærhet av figurant. Hunden skal raskt returnere til hundeføreren etter å ha tatt bittet i munnen. Hunden skal helt inn til hundeføreren med meldingen. Bittet skal avleveres hos hundefører eller maksimalt spyttes en armlengdes avstand fra hundefører. Hundefører velger selv om han/hun vil ta ut bittet før påvisning. Hunden skal etter kommando raskt påvise funnet. Påvisning kan foregå i line.

Halsmelding

Halsmeldingen skal komme uoppfordret og uten påvirkning fra hundeføreren eller figuranten. Halsmeldingen skal foregå i umiddelbar nærhet av figurant eller vekselvis hos figurant/fører. Det tillates at en hund som melder hos figurant deretter tar kontakt med hundeføreren, for så å returnere til figuranten og gjenoppta meldingen. Hundeføreren skal gi beskjed til instruktøren når hunden har gjort funn, og kan gå på påvisning når instruktøren har godkjent dette.

Skifte av meldingsform på godkjent hund

En godkjent ekvipasje som skifter meldingsform må fremstille seg for test i henhold til 4.5.4. underpunkt 2, av instruktør i disiplinen.

4.1.6. Orienteringsprøve (avlegges bare ved første gangs godkjenning)

- Orienteringsprøven avlegges kun ved første gangs godkjenning og skal være bestått før ekvipasjen fremstiller seg til A ukas arbeid.
- Dette gjelder også de som går direkte opp i klassen.
- Bestått orienteringsprøve innebærer bestått fysisk test.
- Orienteringsprøven skal bestå en gang, men dersom en hundefører godkjenner både lavine og ettersøkning, skal denne bestå orienteringen en gang i hver disiplin.
- På en orienteringsprøve skal hund medbringes. Hunden kan være løs eller i bånd. Hvis hunden er i bånd, kan den trekke.
- Orienteringsprøven skal være ca 15 km, ligge i moderat variert terreng og inneholde 6 orienteringposter, hvorav tre punktorienteringer og tre postorienteringer. Punktene skal ligge slik i terrenget at det er mulig å bestemme kartreferansen ved hjelp av kart (1:50.000) og kompass. Postene plasseres slik at de ved å komme til riktig posisjon er enkle å finne.
- Orienteringsprøven skal gjennomføres med ryggsekk, sekken skal veie minimum 6 kg.
- **NB! Det er ikke tillatt å bruke elektroniske hjelpemidler på orienteringsprøven.**

4.1.6.1. Krav til bestått

For å bestå må orienteringsprøven gjennomføres innen 5 timer. Prøveleder kan avvike fra dette dersom terreng- eller værforhold tilsier det. Alle postene skal finnes, og minst to av punktene skal være riktige innenfor et avvik av +/- 100 meter.

4.2. Klasse B

4.2.1. Generelt

- Klasse B gjennomføres på sentralt eller lokalt kurs.
- Bestått klasse gir rett til deltakelse i godkjenningsklasse ettersøkning.
- Grunnkurset skal være gjennomført og bestått før hundeføreren første gang går opp i klasse B.
- Hunden skal være fylt 12 mnd. for deltakelse på kurs og godkjenning. Alder for deltakelse på kurs regnes ved kursets avslutning. Det gis ikke dispensasjon fra kravene om alder.

- Appellprøve må være bestått før fremstilling til klasse B.
- Klasse B er en forberedelse til klasse A og består av prøver og ukas arbeid.
- Søksprøvene skal påbegynnes før kursstart og må bestås innen utløpet av den sesongen ukas arbeid gjennomføres.
- Ukas arbeid kan tas på hovedkurs eller på lokale kurs over to helger eller over fire sammenhengende dager i feltet, eksklusiv prøver.
- Ved oppmøte til ukas arbeid skal hunden beherske melding tilsvarende krav i 4.1.5.
- Målsettingen med klassen er å gi ekvipasjen forståelse for å kunne iverksette og gjennomføre søk etter savnede personer så effektivt og raskt som mulig.
- En godkjenning i klasse B gjelder ut de to påfølgende sesongene.

4.2.2. Sporsøk

- **Lengde ca. 500 meter**
- **Alder 1-2 timer**
- **Innhold 3 gjenstander + sluttgjenstand**
- **Søketid ca 30 minutter, inklusive oppsøk**

4.2.2.1. Sporoppsøk

Sporutgang legges mellom to punkter med avstand 50 meter. Sporet skal krysse den tenkte linjen mellom disse punktene. Sporoppsøket skal ikke legges på grus/asfalt. Hundeføreren gjennomfører sporoppsøket etter den tenkte linje mellom de to punktene. Hundeføreren må ha meldt rett spor før han/hun har gått frem og helt tilbake mellom de to punktene og før hundeføreren har beveget seg mer enn ca 15 m ut fra den tenkte linjen. Det gis anledning til å melde feil spor to ganger.

4.2.2.2. Sporet

- Sporet skal om mulig legges på varierende underlag (ikke asfalt) og i vekslende terreng.
- Gjenstandene skal være bruksgjenstander eller deler av bruksgjenstander av fyrstikkeske størrelse, dvs. et volum tilsvarende en normal fyrstikkeske. Naturpinner, steiner eller tilsvarende skal ikke benyttes. For øvrig kan gjenstander av alle typer materiale benyttes.
- Gjenstandene skal slippes ned i sporet, ikke legges, ikke tråkkes ned eller sparkes ned i eller under bakken og ikke kastes til siden for sporet.
- Sluttgjenstanden skal være en bruksgjenstand f.eks. jakke, støvel, sekk eller lignende. Sporleggeren skal bevege seg på en naturlig måte i terrenget, herunder legge inn naturlige retningsendringer.
- Sporet kan være krysset. Dersom sporet er krysset skal det krysses av en annen enn sporlegger.
- Tilbakesøk i terrenget, etter at ekvipasjen har passert slutten, er ikke tillatt.
- For å få godkjent sporet må minst en gjenstand og slutten finnes innen tidsbegrensningen. Ved sporslutten skal det befinne seg en tidtaker/kontrollør. Denne må plassere seg slik at han/hun ikke forstyrrer ekvipasjen.
- Gjenstander skal registreres og bringes av tidtaker til instruktøren.

4.2.2.3. Dommerkommentarer

Sporoppsøket kontrolleres av en dommer. Hundeføreren melder selv fra når han/hun har sporutgang, og gis anledning til å fortsette når dommer bekrefter at riktig sporutgang er meldt (riktig spor og retning). Dersom hundeføreren ikke melder spor før han/hun har beveget seg fram og helt tilbake mellom de to punktene, underkjennes øvelsen. Dommeren skal dømme sporoppsøket fra posisjoner hvor han/hun kan observere uten å bevege seg inn i sporoppsøksområdet.

4.2.2.4. Grunnlag for underkjenning

- Dersom hundeføreren ikke melder spor 4.2.2.3.
- Dersom hundeføreren melder feil spor tre ganger.
- Dersom ekvipasjen ikke finner minst én gjenstand og slutten.
- Dersom ekvipasjen ikke fullfører innen tidsfristen.

4.2.3. Rundering

- **Runderingens lengde ca. 400 meter**
 - **Runderingens bredde ca. 50 meter på hver side**
 - **Runderingens innhold inntil 2 figuranter**
 - **Søketid ca 20 minutter**
-
- Runderingen legges fortrinnsvis i skogsområde som kan være overtråkket før det brukes.
 - Det skal i runderingsløypa plasseres inntil to figuranter. Disse skal være plassert på bakken, åpent eller skjult, eller i høyden. Figurant(e) på bakken kan være stående, liggende eller sittende. Figurant i høyden skal plasseres ca 2 m over bakkenivå.
 - Skjulte figuranter skal være tilgjengelige. Med tilgjengelige menes under granbar, løv, pledd, presenning eller tilsvarende.
 - Hundefører og/eller dennes hund har ikke anledning til å bevege seg i runderingsområdet før start.
 - Hunden skal effektivt gjennomføre terrenget på hundeførers anvisninger, og finne og melde på de utplasserte figurantene.
 - Hunden skal vise god søksiver, samt vise god melding og oppførsel ved funn.
 - Hundefører må vise at han/hun har kontroll over hunden, og at denne kan ledes/dirigeres under søket.
 - Meldeform er halsmelding eller bringkobbemelding. Hundefører skal melde fra før start hvilken meldeform som benyttes. Andre meldeformer tillates ikke.
 - Tilbakesøk i terrenget er ikke tillatt. Det regnes ikke som tilbakesøk der en hund på utslag kommer inn til midtaksen bak hundeføreren, eller at hundefører sender hunden bakover i terrenget.

4.2.3.1. Dommerkommentarer

Runderingsøvelsen legges opp av instruktøren som skal bedømme den. Instruktøren skal gi best mulig informasjon til figurantene om hvorledes disse skal forholde seg. Figurantene bør ha god erfaring i hundearbeid, og skal etter endt øvelse gi rapport om hundens opptreden ved funn og melding. Valgt meldeform skal benyttes, men instruktøren skal utvise skjønn i tilfeller hvor bringkobbelhunder slår over i standhals, såfremt hundeføreren ikke er i tvil om hunden har funn eller ikke.

4.2.3.2. Grunnlag for underkjenning

- Mer enn en feilmelding. Det anses som feilmelding dersom hundeføreren starter på/blir med på påvisning uten at hunden har gjort funn.
- Dersom en hund mer enn tre ganger kommer inn fra utslag med bittet i munnen uten at hundeføreren følger hunden på påvisning.
- Dersom hunden ikke melder i henhold til punkt 4.1.5.
- Biting/støting i figurant som medfører skade, ved melding og/eller påvisning. Med skade menes hull og rifter i klærne, blåmerker, skader eller hull i skinnet på figuranten.
- Dersom hunden ikke finner samtlige figuranter.
- Dersom ekvipasjen ikke fullfører øvelsen innenfor tidsrammen.
- Dersom hunden ikke melder første gang den er hos figuranten og/eller ikke påviser figuranten.
- Dersom hunden etter meldingen fortsetter søket uten å påvise funnet eller ikke venter på hundeføreren ved funnet.

- Dersom hunden i store deler av øvelsen viser dårlig søksiver slik at hundeføreren må dirigere/presse hunden i søket.
- Dersom hundeføreren ikke greier å disponere sin hund effektivt i forhold til terreng og vind, slik at det blir dårlig framdrift eller dårlig dekning av terrenget.

4.2.4. Ukas Arbeid

Kurset skal vare minimum 4 dager sammenhengende eller 2 x 2 dager. Ekvipasjene skal videreutvikles i søksøvelsene, gis innføring og trenes i praktisk ettersøking, organisering og hundefaglig ledelse av skadested. Klasse B bedømmes av en ettersøkningsinstruktør. En ekvipasje skal dømmes av den samme instruktøren på hele B kurset.

4.2.4.1. Følgende momenter skal gjennomgås og trenes på

I ukas arbeid skal hundeføreren trenes på oppgaver for en ettersøkingsekvipasje. I dette skal inngå:

- Sporoppsøk fra faste utgangspunkt, av varierende lengde og alder.
- Spor på varierende underlag, av varierende lengde og alder, med ulike typer forstyrrelser.
- Melding på gjenstand.
- Patruljegang (Hunden kan føres i og uten line, kan omfatte lyd, kryssende spor og overværsløsninger.)
- Stisøk (søk på ferdelsåre, kan omfatte lyd, kryssende spor og overværsløsninger.)
- Flankesøk (søk langs ferdelsåre med angitt dekning i terrenget på hver side).
- Øvelse, der det trenes på ko-arbeid, samband, orientering og samarbeid under søket.
- Selvstendig avsøking av teig.

4.2.5. Krav til godkjenning

Ukas arbeid og søksøvelsene skal være bestått. Ekvipasjer som gjennom uka viser vesentlige mangler under momenter og forhold nevnt i 4.2.4.1. underkjennes. Kravene til godkjenning i klasse B legges på et lavere nivå enn klasse A når det gjelder tolkningen av vesentlige mangler. Ekvipasjene skal bygges opp mot en klasse A godkjenning. Manglende melding på figurant i de posisjoner som er beskrevet i 4.2.3 rundering underkjennes.

4.3. Feltsøk

- **Størrelse ca. 30 x 30 meter**
- **Alder ca 2 timer**
- **Antall gjenstander 4**
- **Søketid 10 minutter**

Feltsøket skal gjennomføres og består etter bestått klasse B og før fremmøte i klasse A. Øvelsen dømmes av en ettersøkningsinstruktør. Feltet skal være overtråkket. Hver ekvipasje som er oppe til prøve skal ha eget felt. Hundeføreren har anledning til å benytte seg av to sammenhengende sider av feltet under søket. Det er ikke tillatt for hundeføreren å gå rundt feltet før start.

Gjenstandene skal være bruksgjenstander eller deler av bruksgjenstander av fyrstikkeske størrelse dvs. et volum tilsvarende en normal fyrstikkeske. Naturpinner skal ikke benyttes.

For øvrig kan alle typer materiale benyttes. Før gjenstandene legges ut skal feltleggeren ha hatt disse i minimum 10 minutter i egen lomme. Gjenstandene skal slippes og/eller kastes ut i feltet.

Gjenstandene skal ikke legges, trækkes på eller trækkes ned i bakken. Ved andre meldingsformer enn

apportering skal gjenstandene i større grad forsøkes lagt slik at de ikke er lett synlige. Markeringsform kan være apport, hals, bringkobbelt eller passiv markering (sitt- eller dekkmarkering). Hundeføreren må gi beskjed om markeringsform før søket starter. Det er ikke tillatt å veksle mellom meldingsformene.

Hunden skal selvstendig apportere/markere de utlagte gjenstandene uten at hundeføreren animerer hunden til dette. Markering med sitt/dekkmarkering eller hals skal skje ved gjenstanden.

Det er normalt ikke tillatt å betrå feltet. I de tilfeller der hunden bruker sitt/dekk eller hals eller bringkobbeltmarkering, kan hundeføreren gå rett inn, hente gjenstanden og hunden og gå rett ut igjen samme vei han/hun gikk inn. Søket kan igangsettes igjen når hund og hundefører er ute av feltet.

Søksarbeidet bedømmes og ekvipasjen må finne to gjenstander for å bli bedømt. Finnes alle gjenstandene innen tidens utløp skal øvelsen avsluttes og ekvipasjen har automatisk bestått.

4.3.1. Dommerkommentarer

Dersom hundeføreren gir beskjed om at hunden "drar" på en gjenstand idet tiden går ut, tillates det at hunden umiddelbart henter/markerer gjenstanden. Det skal legges vekt på hundeførerens evne til å disponere og dirigere hunden under søket. Det må skilles mellom animering for å plukke/markere, og ros av hunden når den er på vei inn med en gjenstand. Halmelding med pendling og bringkobbeltmelding skal skje ved at hunden melder ved gjenstanden, returnerer i rett linje til hundefører, hvorpå den i direkte linje påviser gjenstanden nøyaktig. Avvik som følge av annen undersøkelse på vei ut eller inn til fører etter melding, godkjennes ikke.

4.3.2. Grunnlag for underkjenning

- Dersom hunden ikke finner og rapporterer/markerer minst to gjenstander.
- Dersom hunden finner, men ikke plukker/markerer gjenstanden.
- Dersom hunden ikke selvstendig markerer eller returnerer til fører med funnet gjenstand (apport).
- Dersom hunden må kommanderes for å markere/apportere gjenstand.
- Dersom hunden viser dårlig søkeeffektivitet ved at den dekker feltet dårlig.
- Dersom bringkobbelt hunden snapper eller feilmelder underkjennes øvelsen.
- Dersom hund med passiv markering tar gjenstanden i munnen.

4.4. Mørkesøk

Mørkesøket skal fortrinnsvis legges opp som et skogssøk, men søket kan legges inne når forholdene tilsier at søk ute ikke kan gjennomføres. Mørkesøket skal gjennomføres og består etter bestått klasse B og før fremmøte i klasse A. Øvelsen dømmes av en ettersøkingsinstruktør. Det skal være mørkt under øvelsen.

Søket legges som rundering i et område på 300x100 meter med to figuranter. Søket legges fortrinnsvis i et skogsområde som kan være overtråkket før det brukes. Det skal være mørkt under øvelsen, dvs. at øvelsen skal gjennomføres i perioden etter skumring og før daggry. Figurantene plasseres som beskrevet for rundering klasse B. Det skal minimum være en stående figurant. Hundeføreren tillates å bruke lykt for egen forflytning, ikke for å lyse opp skogen for hunden. Utover dette henvises til beskrivelsen av øvelsen i 4.2.3.

Ved innendørs mørkesøk skal området minimum være 300 kvm. Det skal være et område som er av en slik karakter at hunden må gå inn i et reelt søk for å finne. Figurantene skal være slik plassert at hunden ikke har synskontakt med hundefører ved funn av figurant. Det gjennomføres ved å legge begrensninger på hundeførers bevegelse. Bruk av lys skal begrenses til det strengt nødvendige for hundeførers bevegelse. Området skal være sikret slik at hunden ikke kan falle. Det skal minimum være en stående figurant. Figurantene skal være tilgjengelige for hunden.

4.4.1. Grunnlag for underkjenning

Dersom hunden ikke vil forlate hundeføreren, viser redsel/aggresjon ved funn, eller lar være å oppsøke figurant. For øvrig som for klasse B – rundering.

4.5. Klasse A – godkjenning og regodkjenning

4.5.1. Generelt

- Målsettingen med klassen er å gjøre ekvipasjen i stand til å kunne iverksette og gjennomføre søk etter savnede personer så effektivt og raskt som mulig.
- Hunden skal være fylt 24 mnd. for deltakelse på kurs og godkjenning. Alder for deltakelse på kurs regnes ved kursets avslutning. Det gis ikke dispensasjon fra kravene om alder.
- Hundeføreren skal være minimum 18 år for å kunne stå oppført på tjenestelista.
- Klasse B og A kan ikke tas samme sesong.

4.5.2. Godkjenning og regodkjenning klasse A

- Ekvipasjer som følger et normalt utdanningsløp kan møte direkte til klasse A, de to påfølgende sesongene etter at klasse B er bestått.
- Bestått klasse gir rett og **plikt** til oppføring på tjenestelisten ettersøkning. Godkjent hund betegnes som redningshund ettersøkning.
- En godkjenning gjelder for to år og er gyldig ut sesongen det andre året for de som ikke fremstiller seg til regodkjenning. Ekvipasjen kan så møte til regodkjenning når han/hun mener seg klar til dette.
- Fra og med den sesongen hunden fyller ni år gjelder godkjenningen for ett år av gangen.
- 1. gangs regodkjenning gjennomføres som ved 1. gangs godkjenning.
- Det første forsøket i prøvene klasse A for ekvipasjer som skal opp til ukas arbeid skal avvikles senest 14 dager før kursstart.
- Dersom ikke disse er avviklet innen 14 dager før kursstart, skal prøvene avlegges på kursstedet dagen før kurset starter.
- Hensikten med denne 14 dagers karanteneperioden er å gjøre det mulig for kursleder å planlegge prøveavviklingen dagen før kursstart samt for FTU å planlegge dommerutdanningen.
- Tidligere hundeførere med ny hund kan møte til godkjenningsprøve(r) etter at appellprøven, feltsøksprøven, mørkesøk og teigsøk er avlagt og bestått. Teigsøk med utlagte gjenstander samt funn av figurant(er) gjennomføres ihht. programmets bestemmelser om ukas arbeid. Øvelsen bedømmes av en dommer. Ved senere regodkjenninger prøves ekvipasjen i spor og rundering. Fysisk test og repetisjon førstehjelp må være gyldig for at ekvipasjen kommer på tjenestelisten (se pkt 4.7).

4.5.3. Spor

- **Lengde ca. 1000 meter**
- **Alder fra 3 til 4 timer**
- **Innhold 4 gjenstander + sluttgjenstand**
- **Søketid ca 40 minutter inklusive sporoppsøk**

4.5.3.1. Sporoppsøk

Sporutgangen legges mellom to punkter med avstand 100 meter. Sporet skal krysse den tenkte linjen mellom disse punktene. Sporoppsøket skal ikke legges på grus/asfalt. Hundeføreren skal gjennomføre sporoppsøket etter den tenkte linjen mellom de to punktene. Hundefører må ha meldt spor før han/hun har gått frem og helt tilbake mellom de to punktene, og før hundefører har beveget seg mer enn ca 15 m ut fra den tenkte linjen. Det gis anledning til å melde feil spor to ganger.

4.5.3.2. Sporet

Sporet skal om mulig legges på varierende underlag (ikke asfalt) og i vekslende terreng. Gjenstandene skal være bruksgjenstander eller deler av bruksgjenstander av fyrstikkeske størrelse, dvs. et volum tilsvarende en normal fyrstikkeske. Naturpinner skal ikke benyttes. For øvrig kan gjenstander av alle typer materiale benyttes. Gjenstandene skal slippes ned i sporet, ikke legges, ikke tråkkes ned eller sparkes ned i eller under bakken og ikke kastes til siden for sporet. Slutt-gjenstanden skal være en bruksgjenstand f.eks jakke, støvel, sekk eller lignende.

Sporleggeren skal bevege seg på en naturlig måte i terrenget herunder legge inn naturlige retnings-enderinger. Sporet kan være krysset. Dersom sporet er krysset skal det krysses av en annen enn sporlegger. Tilbakesøk i terrenget, etter at ekvipasjen har passert slutten, er ikke tillatt.

4.5.3.3. Dommerkommentarer

Sporoppøket kontrolleres av en ettersøkningsinstruktør. Hundeføreren melder selv fra når han/hun har sporutgang, og gis anledning til å fortsette når dommer bekrefter at riktig sporutgang er meldt (riktig spor og retning). Dersom hundeføreren ikke melder spor før han/hun har beveget seg fram og helt tilbake mellom de to punktene, underkjennes øvelsen.

For å få godkjent sporet må minst to gjenstander og slutten finnes innen tidsbegrensningen. Ved sporslutten skal det befinne seg en tidtaker/kontrollør. Denne må plassere seg slik at han/hun ikke forstyrrer ekvipasjen. Gjenstandene skal registreres og bringes av tidtaker til dommeren. Dommeren skal dømme sporoppøket fra posisjoner hvor han/hun kan observere uten å bevege seg inn i sporoppøksområdet.

4.5.3.4. Grunnlag for underkjenning

- Dersom hundeføreren ikke melder spor i h.h.t 4.5.3.3.
- Dersom hundeføreren melder feil spor tre ganger.
- Dersom ekvipasjen ikke finner minst to gjenstander og slutten.
- Dersom ekvipasjen ikke fullfører innen tidsfristen.

4.5.4. Rundering

- **Lengde ca. 800 meter**
- **Bredde ca. 50 meter på hver side**
- **Innhold inntil 3 figuranter**
- **Søketid ca 40 minutter**
- Runderingen legges fortrinnsvis i et skogsområde som kan være overtråkket før det brukes.
- Det skal i runderingsløypa plasseres inntil tre figuranter. Disse skal være plassert på bakken, åpent eller skjult, eller i høyden. Figurant(en) på bakken kan være stående, gående, liggende eller sittende. Figurant i høyden skal plasseres ca 2 m over bakkenivå.
- Skjulte figuranter skal være tilgjengelige. Med tilgjengelig menes under granbar, løv, pledd, presenning eller tilsvarende.
- Hundeføreren og/eller dennes hund, har ikke anledning til å bevege seg i runderingsområdet før start.
- Hunden skal på hundeføreren anvisninger, effektivt gjennomføre terrenget, og derigjennom finne og melde på de utplasserte figurantene.
- Hunden skal vise god søksiver, samt vise god melding og oppførsel ved funn.
- Meldeform er halsmelding eller bringkobbemelding. Hundeføreren skal melde fra før start hvilken meldeform som benyttes. Andre meldeformer tillates ikke.
- Tilbakesøk i terrenget er ikke tillatt. Det regnes ikke som tilbakesøk hvis en hund på et utslag kommer inn til midtaksen bak hundeføreren, eller at hundefører sender hunden bakover i terrenget.

4.5.4.1. Dommerkommentarer

Runderingsøvelsen legges opp av dommerne som skal bedømme den. Dersom det benyttes mer enn en figurant skal disse være av ulik type jf. 4.5.4. Hunden skal vise god søksiver, samt vise god melding og oppførsel ved funn. Hundeføreren må vise at han/hun har kontroll over hunden, og at denne kan ledes/dirigeres under søket. Dommerne plikter å gi best mulig informasjon til figurantene om hvorledes disse skal forholde seg. Figurantene bør ha god erfaring i hundearbeid, og skal etter endt øvelse gi rapport om hundens oppførsel ved funn og melding. Valgt meldeform skal benyttes, men dommerne skal utvise skjønn i tilfeller hvor bringkobbelhunder slår over i standhals, såfremt hundeføreren ikke er i tvil om hunden har funn eller ikke.

4.5.4.2. Grunnlag for underkjenning

- Mer enn en feilmelding. Det anses som feilmelding dersom hundeføreren starter på/blir med på påvisning uten at hunden har gjort funn.
- Dersom en hund mer enn tre ganger kommer inn fra utslag med bittet i munnen uten at hundeføreren følger hunden på påvisning.
- Dersom hunden ikke melder i henhold til punkt 4.1.5.
- Biting/støting i figurant ved melding og/eller påvisning, som medfører skade. Med skade menes hull og rifter i klærne, blåmerker, skader eller hull i skinnet på figuranten.
- Dersom hunden ikke finner samtlige figuranter.
- Dersom ekvipasjen ikke fullfører øvelsen innenfor tidsrammen.
- Dersom hunden ikke melder første gang den er hos figuranten og/eller ikke påviser figuranten.
- Dersom hunden etter meldingen fortsetter søket uten å påvise funnet eller ikke venter på hundeføreren ved funnet.
- Dersom hunden i store deler av øvelsen viser dårlig søksiver slik at hundeføreren må dirigere/presse hunden i søket.
- Dersom hundeføreren ikke greier å disponere sin hund effektivt i forhold til terreng og vind, slik at det blir dårlig framdrift eller dårlig dekning av terrenget.

4.5.5. Ukas arbeid

Gjennomføres på hovedkurs. Ukas arbeid skal tas på hovedkurs og ha en varighet på minimum seks dager i felt, eksklusive søksprøven(e). Under ukas arbeid i klasse A skal deltakerne trenes og prøves i praktisk ettersøkning, utrykningsprosedyrer, organisering av skadested, redningsøvelse osv. Ukas arbeid bedømmes av to ettersøkningsinstruktører. Ved første gangs godkjenning skal hundefører på hovedkurs gis en innføring i mentale reaksjoner han/hun kan oppleve som hundefører på leteaksjoner. Tidligere hundefører som ikke har hatt godkjent ettersøkningshund i en periode på 10 år før ny hund godkjennes, må gjennomføre ukas arbeid på hovedkurs. Aktive instruktører som har deltatt som dommer på ukas arbeid A unntas kravet.

Alle ekvipasjer som skal godkjennes samt regodkjennes første gang, skal gjennomføre ukas arbeid. Hensikten med ukas arbeid er å forberede ekvipasjene på de situasjonene de kan komme opp i når de står på tjenestelista.

4.5.5.1. Følgende moment skal gjennomføres og består

Selvstendig gjennomføring av teig, ca. 300x500 meter.

Oppgaven presenteres for hundefører ved at teigen lastes ut på GPS, og sporloggen skal gjennomgå av dommer etter endt oppgave. På bakgrunn av de innhentede forutsetningene samt vær og terreng, skal hundeføreren presentere et taktisk opplegg som skal følges. Det skal utplasseres et ukjent antall figuranter (1-3) og gjenstander (1-3), jakke, sekk eller tilsvarende, i teigen. Søkstid er ca 2 timer. For å få bestått øvelse skal (alle) figurant(e) finnes. For øvrig er det helhetsinntrykket på momenter som effektivitet, systematikk, taktisk opplegg, praktisk gjennomføring, samband, orientering og GPS, samt funn av gjenstander som avgjør resultatet. Teigsøket skal legges opp slik at hundeføreren så langt mulig må gjennomføre hele teigen.

Ved start av teigsøk skal det være en hund til stede på utsiden av søksområdet. Hunden skal stå sammen med sin fører og dommer når ekvipasjen begynner søket. Dersom hunden som er oppe til prøve angriper eller ikke evner å komme i søk, underkjennes hunden i øvelsen.

4.5.5.2. Følgende momenter skal vises frem

- Sporoppsøk av varierende tid, lengde og vanskelighetsgrad.
- Spor på varierende underlag, av varierende lengde, alder, miljø, eller hvor flere ekvipasjer samarbeider/veksler om å løse oppgaven.
- Minst ett spor med alder 12 – 24 timer og ett spor av minimum 3 km lengde.
- Sporoppsøk fra fast utgangspunkt så som bil, jakke, hus og lignende.
- Trening i taktisk opplegg, gi erfaring i uttak av primær søketeig, gjennomføre søk hvor funn gjøres raskt med bakgrunn i opplysninger.
- Kombinerte søksformer, dvs. oppgaver der ekvipasjen må gå direkte over fra en søksform til en annen.
- Melding på gjenstand på størrelse med sekk, jakke eller tilsvarende.
- Patruljegang (Hunden kan føres i og uten line. Kan omfatte lyd, kryssende spor og overværsløsninger.)
- Stisøk (søk på ferdelsåre, kan omfatte lyd, kryssende spor og overværsløsninger.)
- Flankesøk (søk langs ferdelsåre med dekning ca 50 meter ut i terrenget på hver side).
- Fellesøvelse tilpasset behovet og med et ukjent antall figuranter. Det skal legges vekt på momenter som alarmering, transport, organisering, ko-arbeid, samband, orientering og samarbeid.
- Søk i urbane områder.

4.5.5.3. Dommerkommentarer

- I teigsøket må ekvipasjen beherske de momenter som er vektlagt i pkt 4.5.5.1. Det er helhetsinntrykket av oppgaven og funn av figurant(er) som avgjør hvor vidt ekvipasjen består eller ikke.
- Bestått ukas arbeid A er basert på:
 - Ekvipasjer som gjennom uka ikke viser vesentlige mangler under momenter og forhold nevnt under pkt 4.5.5.2., og der helhetsinntrykket av arbeidet viser at ekvipasjen vil kunne fungere godt og selvstendig på leteaksjon.
 - Ekvipasjer som ikke viser vesentlige mangler i h.h.t. grunnlag for underkjenning nevnt under pkt. 4.5.4 med underpunkter (Rundering).

4.6. Krav til godkjenning klasse A/første gangs re

- Bestått søksøvelse jfr. pkt. 4.5.3.
- Bestått søksøvelse jfr. pkt. 4.5.4.
- Bestått ukens arbeid jfr. Pkt. 4.5.5.

4.7. Periodevise tester/repetisjon av utdanning

4.7.1. Hundefører – fysisk test

Hundeførere i NRH skal være i alminnelig god fysisk form. Hundeførere skal hvert andre år fremstille seg for fysisk test. Bestått orienteringsprøve (ved første gangs godkjenning) gjelder som første fysisk test, og ny test skal gjennomføres annet hvert år etter dette.

Dersom den fysiske testen gjennomføres på barmark skal den være en 15 km merket terrengløype/langs skogsveier og/eller stier, i lett terreng og med oppakning på minimum 6 kg. Tidskrav 4 timer. Hund kan være med på gjennomføringen.

Dersom den fysiske testen gjennomføres om vinteren skal den være en 20 km skimarsj i lett terreng i snøscooterløype, skispor eller tilsvarende, med oppakning på minimum 6 kg. Dersom hunden medbringes

på fysisk test vinter er det ikke tillatt å la hunden trekke og den kan bare medbringes dersom det er tillatt å slippe den. Tidskrav 4 timer.

Fysisk test er gyldig inneværende år det året den avlegges og 2 år fremover (=utløp ved årsskiftet). Hundeførere må gjennomføre ny fysisk test innen årsskiftet det året fysisk test utløper for å stå på tjenestelisten.

4.7.2. Hundefører - repetisjon førstehjelp

Hundeførere skal hvert andre år (etter gjennomført førstehjelpskurs) delta på en repetisjon av de fastsatte temaene i kravet til førstehjelp på minimum tre timer. Repetisjonen kan gjennomføres teoretisk og/eller praktisk. Til førstehjelpskurset skal det benyttes instruktører som er godkjent i henhold til Norsk Førstehjelpsråds retningslinjer eller være godkjent av FTU basert på dokumentert kompetanse. Instruktører som avholder kurset sidestilles med deltakere når det gjelder krav om gjennomført repetisjonskurs førstehjelp. Herunder:

- Gjenopplivning – hjerte – lungeredning (HLR)
- Hypotermi
- Akutt skade og akutt sykdom.

Førstehjelp eller repetisjon førstehjelp er gyldig inneværende år det året det avlegges og 2 år fremover, d.v.s gyldigheten utløper ved årsskiftet. Hundeførere må gjennomføre nytt repetisjonskurs innen årsskiftet det året gammelt kurs utløper for å stå på tjenestelisten.

4.8. Oppføring på tjenestelista

- Ekvipasje som er godkjent i klasse A føres opp på NRHs tjenesteliste
- Hundeføreren skal være minimum 18 år for å kunne stå oppført på tjenestelista.
- Ekvipasje som første regodkjenning stryker på ukas arbeid eller siste konte på søksøvelsene, går automatisk ut av tjenestelista.
- Ved stryk i søksøvelsene med kontinuering og/eller ukas arbeid med kontinuering skal ekvipasjen opp til ny prøve og bestå nytt kurs for å komme tilbake på tjenestelista.

4.9. Konverteringer

4.9.1. Politiet

Godkjente patruljehunder i politiet konverteres direkte til godkjent redningshund ettersøking i NRH, etter søknad og når hundeføreren har godkjent grunnkurs i NRH.

4.9.2. Forsvaret/HV

Ingen direkte konvertering, men en godkjent patruljehund, med unntak av personell inne til førstegangs-tjeneste, kan etter innstilling fra ettersøkningsinstruktør i NRH møte direkte i godkjenningsklasse ettersøking, når hundeføreren har godkjent grunnkurs.

4.9.3. Godkjent lavineekvipasje NRH

En godkjent lavineekvipasje i NRH kan møte direkte i godkjenningsklasse ettersøking etter innstilling fra en ettersøkningsinstruktør. Innstillingen gjelder ut inneværende sesong.

4.9.4. Andre

Godkjente ekvipasjer fra andre redningshundorganisasjoner kan møte til godkjenningsprøve(r) og ukas arbeid klasse A etter innstilling fra en ettersøkningsinstruktør, og etter at grunnkurs, appellprøven, feltsøk, mørkesøk og orientering er avlagt og bestått. Innstillingen gjelder ut inneværende sesong.

4.10. Ikrafttreden

Dette programmet gjøres gjeldende fra 01. januar 2017.

5. Lavine

5.1. Prøvene

5.1.1. Generelt

- Sesongen regnes fra 1. januar til 31. desember.
- Med søksprøver forstås lavinesøk. Med godkjenningssprøve forstås prøve med kontinueringsprøver.
- Med tidligere hundefører forstås en hundefører som har godkjent og regodkjent en hund, eller som har godkjent to ulike hunder i samme disiplin.

5.1.2. Bedømming

Dommeravgjørelser er endelige og kan ikke påklages med mindre klagen begrunnes i feil anvendelse av godkjenningssystemene.

5.1.3. Kontinuering/ny prøve samme sesong

- En ekvipasje som stryker i søksøvelsene kan kontinuere i denne inntil to ganger.
- Stryker ekvipasjen i ukas arbeid (klasse A/1.re) kan den kontinuere én gang.
- Dersom ikke søksprøvene består ved første gangs godkjenning den samme sesongen som kurset er gjennomført vil kurset måtte gjennomføres på nytt.
- Dersom hovedkurset består og søksøvelsene med kontinueringer strykes ved første regodkjenning, kan ekvipasjen komme på tjenestelisten ved en bestått søksøvelse påfølgende sesong. Bestås ikke søksøvelsene påfølgende sesong må nytt hovedkurs og orientering bestås.
- Ved stryk i orientering kan ekvipasjen kontinuere to ganger.
- Ved stryk i utmarsj med bivuakkering klasse B kan det kontinueres inntil to ganger i samlet øvelse.
- Kontinueringen skal være avsluttet innen utgangen av inneværende sesong og innen 1. februar påfølgende sesong.
- En ekvipasje kan kun fremstille seg til klasse B to ganger samme sesong.
- En ekvipasje kan bare fremstille seg en gang pr. sesong til 1. re inkl. kontinueringer.
- Tidligere hundeførere kan bare stille til en søksprøve med to kontinueringer pr sesong.
- Ved stryk på siste kante går ekvipasjen automatisk ut av tjenestelista.

5.1.4. Godkjente meldeformer

Bringkobbemelding

Meldingen skal komme uoppfordret og uten påvirkning fra hundefører eller figurant, og meldingen skal foregå i nærhet av figurant. Hunden skal raskt returnere til hundeføreren etter å ha tatt bittet i munnen. Hunden skal helt inn til hundeføreren med meldingen. Bittet skal avleveres hos hundefører eller maksimalt spyttet en armlengdes avstand fra hundefører. Hundefører velger selv om han/hun vil ta ut bittet før påvisning. Hunden skal etter kommando raskt påvise funnet. Påvisning kan foregå i line. Meldingsformen brukes i lavine kun for overflatefunn.

Halsmelding

Halsmeldingen skal komme uoppfordret og uten påvirkning fra hundeføreren eller figuranten. Halsmeldingen skal foregå i umiddelbar nærhet av figurant eller vekselvis hos figurant/fører. Det tillates at en hund som melder hos figurant deretter tar kontakt med hundeføreren, for så å returnere til figuranten og gjenoppta meldingen. Hundeføreren skal gi beskjed til instruktøren når hunden har gjort funn, og kan gå på påvisning når instruktøren har godkjent dette.

Graving

Hunden skal markere ved graving der figurantene ligger nedgravd. Hundens markering skal være tydelig, vedvarende samt upåvirket av hundeføreren, og markeringen skal foregå til hundeføreren har meldt funn. Det tillates at hunden markerer, deretter tar kontakt med hundeføreren for så å returnere til funnstedet og gjenoppta markeringen.

Skifte av meldingsform på godkjent hund

En godkjent ekvipasje som skifter meldingsform må fremstille seg for test i henhold til 5.4.3. og 5.4.4 underpunkt to av instruktør i disiplinen.

5.1.5. Orienteringsprøve (avlegges bare ved første gangs godkjenning)

- Orienteringsprøven avlegges kun ved første gangs godkjenning og skal være bestått før ekvipasjen fremstiller seg til A ukas arbeid.
- Dette gjelder også de som går direkte opp i klassen.
- Bestått orienteringsprøve innebærer bestått fysisk test.
- Orienteringsprøven skal bestå en gang, men dersom en hundefører godkjenner både lavine og ettersøkning, skal denne bestå orienteringen en gang i hver disiplin.
- På en orienteringsprøve skal hund medbringes. Hunden kan være løs eller i bånd. Hvis hunden er i bånd, kan den trekke.
- Orienteringsprøven skal være ca 20 km og inneholde seks punktorienteringsposter. Punktene skal ligge slik i terrenget at det er mulig å bestemme kartreferansen ved hjelp av kart (1:50.000) og kompass.
- Orienteringsprøven skal gjennomføres med ryggsekk, sekken skal veie minimum 6 kg. Den skal gjennomføres på 5 timer.
- **NB! Det er ikke tillatt å bruke elektroniske hjelpemidler på orienteringsprøven.**

5.1.5.1. Krav til bestått

For å bestå må orienteringsprøven gjennomføres innen 5 timer. Prøveleder kan avvike fra dette dersom terreng- eller værforhold tilsier det. Minst fire av punktene skal være riktige innenfor et avvik av +/- 100 meter.

5.2. Klasse C - Rekruttklassen

5.2.1. Generelt

- Hunden skal være fylt 10 måneder før siste kursdag. Det gis ikke disp. på alder.
- Målsettingen med klassen er å sikre at de ekvipasjene som møter til klasse B har tilstrekkelig faglig nivå.
- Gjennomføres på lokal trening, sentralt eller lokalt kurs. Dømming av ekvipasjen skal forestås av maksimalt to forskjellige instruktører og ha en varighet av minimum 4 dager.
- Bestått klasse gir rett til deltakelse i klasse B påfølgende sesong.
- Instruktøren kan gi innstilling til B samme sesong.
- I klasse C Rekrutt gis det ikke mulighet for kontinuering. Det legges ingen begrensninger i hvor mange C-kurs som kan gjennomføres eller hvor mange kurs ekvipasjen deltar på i løpet av sesongen.
- Dersom anbefaling ikke oppnås innen samme sesong må ekvipasjen følge nytt kurs.
- Anbefalingen gjelder ut de to påfølgende sesongene.
- Klassen dømmes av en lavineinstruktør.

5.2.2. Søksoppgave

- Feltets størrelse ca 50 x 50 meter
- Antall figuranter 1 – 2
- Gravens dybde ca 0,5 meter i taket

Ekvipasjen skal gjennomføre minst én ukjent oppgave. Ukjent innebærer at hundeføreren ikke skal vite hvor figuranten(e) er nedgravd før søket starter. Hunden skal ved hjelp av tegn fra hundeføreren vise at den selvstendig kan gjennomføre feltet og markere på den/de nedgravde figuranten(e). Tillatte markeringsformer er halsmelding og/eller graving. Markeringen skal komme selvstendig og være vedvarende.

5.2.2.1. Dommerkommentarer

Det skal legges vekt på hundens arbeid i feltet, at den går ut fra hundefører på signal og søker i feltet samt følger opp fært, og hvordan den markerer.

5.2.2.2. Underkjenning av søksoppgave

- Dersom hunden ikke finner den/de nedgravde figuranten(e) eller ikke vil markere på en eller begge figuranten(e).
- Dersom hunden starter å markere, men avslutter denne før hundeføreren kommer fram til funnstedet. Det må skilles mellom en hund som markerer, tar kontakt med hundeføreren for så returnere til funnstedet, og en hund som avbryter markeringen og fortsetter søket ut i feltet før hundeføreren kommer fram.
- Dersom hunden til stadighet markerer på steder hvor det ikke er nedgravd noen figurant. Det må skilles mellom naturlig undersøkelse og markering.
- Dersom hundeføreren ikke klarer å skille mellom undersøkelse og markering.
- Dersom hundeføreren ikke klarer å forstå hundens reaksjoner.

5.2.3. Følgende momenter skal gjennomgås og trenes på

- Graving av figurantgrup.
- Opptreden som figurant.
- Graving av hundegrop, ivaretagelse av hund på vinterfjellet.
- Ulike metoder for innlæring av søk og markering.
- Taktisk opplegg.
- Søk med forstyrrelser, herunder søk med andre fortrinnsvis ukjente hunder stasjonert utenfor søksområdet.
- Egensikkerhet, enkel vurdering av skredfare og sikker marsjrute.
- Innføring i bruk av elektroniske søkemidler - sender/mottaker.

5.2.4. Grunnlag for anbefaling til klasse B

Rekruttklassen kan gjennomføres med maks to forskjellige instruktører. Det er instruktørens helhetsinntrykk av ekvipasjen som sammen med en gjennomført søksoppgave danner grunnlaget for en anbefaling til klasse B. Instruktøren skal herunder vurdere så vel hundens modenhet, som ekvipasjens ferdigheter i forhold til videreutdanning i klasse B. Ekvipasjer som følger normalt utdanningsløp kan møte til klasse B den påfølgende sesongen etter at klasse C - rekruttklasse er bestått. Instruktøren kan i spesielle tilfeller gi ekvipasjen anbefaling til videreutdanning samme sesong. Anbefaling til klasse B kan gis etter at hunden har fylt 10 mnd. Alder for deltakelse på kurs regnes ved kurssets avslutning. Det gis ikke dispensasjon fra kravene om alder.

5.3. Klasse B

5.3.1. Generelt

- Grunnkurset og appellprøve skal være gjennomført og bestått før hundeføreren første gang går opp i klasse B.
- Klasse B gjennomføres på sentralt eller lokalt kurs.
- Bestått klasse gir rett til deltakelse i godkjenningsklasse lavine.
- Målsettingen med klassen er å gjøre ekvipasjen i stand til å finne person(er) under snøen så raskt og effektivt som mulig.
- Kurset skal minimum være 6 dager sammenhengende eller 2 x 3 eller 3 x 2 dager.
- Hunden skal være fylt 12 mnd. for deltakelse på kurs og godkjenning. Alder for deltakelse på kurs regnes ved kursets avslutning. Det gis ikke dispensasjon fra kravene om alder.
- En godkjenning i klasse B gjelder ut de to påfølgende sesongene.
- Ekvipasjene skal videreutvikles i søksøvelsene, gis innføring og trenes i praktisk ettersøkning, organisering og hundefaglig ledelse av skadested.
- Klasse B bedømmes av en lavineinstruktør. En ekvipasje skal dømmes av den samme instruktøren på hele B-kurset.

5.3.2. Søksprøve

- **Feltets størrelse ca 100 x 100 m**
- **Antall figuranter 1 – 2**
- **Gravens dybde minst en grav med ca. 1 m i taket**
- **Søketid ca 20 min**
- Ekvipasjen skal i løpet av kurset gjennomføre minst tre ukjente oppgaver hvorav minst én må bestås.
- Ukjent innebærer at hundeføreren ikke skal vite hvor figuranten(e) er nedgravd før søket starter.
- På bakgrunn av gitte forutsetninger, samt vær og terreng, skal hundeføreren presentere et taktisk opplegg som skal følges.
- Ekvipasjen skal søke igjennom feltet systematisk og effektivt og bl.a. ved hjelp av tegn fra hundeføreren vise at hunden selvstendig kan gjennomføre feltet.
- Hunden skal på signal/tegn fra hundeføreren selvstendig gjennomføre feltet og markere der figurantene ligger nedgravd.
- Ved funn kan hundeføreren søke videre eller vente ved funnstedet til hjelpemansker ankommer med ny sondestang. Dersom hundeføreren velger å fortsette søket, skal funnstedet markeres ved å sette igjen sondestangen. Tillatt markeringsform er hals på grav og/eller graving.

5.3.2.1. Dommerkommentarer

Forutsetningen som gis hundeføreren skal stemme med den oppgaven som er lagt. Hundens markering skal være tydelig, vedvarende samt upåvirket av hundeføreren, og markeringen skal foregå til hundeføreren har meldt funn. Det skal legges vekt på hundeføreren evne til å lede hunden effektivt gjennom søket, og derigjennom demonstrere at han/hun kan disponere hundens kapasitet og forstå dens reaksjoner.

5.3.2.2. Underkjenning av søksøvelse

- Dersom hundeføreren ikke tar hensyn til de gitte forutsetninger ved taktisk opplegg eller fraviker dette under søket uten å informere instruktøren om at opplegget er endret.
- Dersom hunden ikke finner alle figurantene(e) eller ikke vil markere på dem.
- Dersom hunden forlater funnstedet etter markering og før hundefører kommer fram. Det skal skilles mellom hund som markerer og deretter tar kontakt med hundeføreren, for så returnere til funnstedet, og en hund som avbryter markeringen og fortsetter å søke videre før hundeføreren kommer fram.

- Dersom hunden til stadighet markerer på steder hvor det ikke er nedgravd en figurant. Det må skilles mellom en naturlig undersøkelse og markering.
- Dersom hunden i store deler av øvelsen viser dårlig søksiver og har dårlig framdrift.
- Dersom hundeføreren melder om funn og/eller tilkaller hjelpemannskap uten at det er funn.
- Dersom hundeføreren etter å ha markert funn med sondestang og/eller tilkalt hjelpemannskap, tar sondestangen med seg og forlater funnstedet.
- Dersom hundeføreren ikke klarer å skille mellom undersøkelse og markering.
- Dersom hundeføreren ikke formår å disponere sin hunds kapasitet, og heller ikke klarer å forstå dens reaksjoner.

5.3.3. Ukas arbeid

5.3.3.1. Utmarsj med nødbivuakk

Det skal gjennomføres en utmarsj på ca 15 km på gitt tidskrav med påfølgende overnatting i nød-bivuakk. På utmarsjen skal alt nødvendig utstyr til søk medbringes av ekvipasjen. Hundeføreren skal bære en sekk med minimumsvekt 6 kg. Det skal legges inn seks orienteringsposter hvorav tre punktorienteringer og tre postorienteringer på utmarsjen. Under utmarsjen skal det trenes orientering, veivalg og skredvurdering. Siste post på utmarsjen skal være bivuakkområdet.

5.3.3.2. Momenter som skal gjennomgås og trenes på

Igjennom uka skal ekvipasjen parallelt med videreutvikling av søket, settes inn i og trene på relevante oppgaver for en lavineekvipasje. I dette skal inngå:

- Utrykning til rasområde.
- Valg av sikker marsjrute.
- Vurdering av skredfare.
- Taktisk opplegg uttak av primær søketeig.
- Søk med forstyrrelser, herunder søk med andre fortrinnsvis ukjente hunder stasjonert utenfor søksområdet.
- Overflatesøk med melding.
- Instruksjonsmessig graving av snøhule.
- Snø og snøskred (teori).

5.3.4. Krav til godkjenning

Det er helhetsinntrykket ekvipasjen gir i løpet av uka sammen med bestått ukjent oppgave jfr. pkt. 5.3.2. og gjennomført utmarsj jfr. 5.3.3.1., som avgjør om ekvipasjen består klasse B.

5.4. Klasse A - godkjenning og regodkjenning

5.4.1. Generelt

- Målsettingen med klassen er å vise at hunden ved systematisk søk ledet av hundeføreren effektivt finner og markerer på personer under snøen.
- Bestått klasse gir rett og **plikt** til oppføring på tjenestelisten lavine. Godkjent hund betegnes som redningshund lavine.
- Hunden skal være fylt 24 mnd. for deltakelse klasse A. Alder for deltakelse på kurs regnes ved kursets avslutning. Det gis ikke dispensasjon fra kravene om alder.
- Klasse B og A kan ikke tas samme sesong.
- Søksprøvene skal gjennomføres før oppmøte til ukas arbeid. Eventuelle kontinueringer kan gjennomføres etter kurset.

- Ukas arbeid og søksprøven bedømmes av to lavineinstruktører.
- Første gangs regodkjenning gjennomføres som ved godkjenning.
- For senere regodkjenninger prøves ekvipasjen i lavinesøk.
- For tidligere hundeførere med ny hund prøves ekvipasjen i lavinesøk, som beskrevet i prøveprogrammet klasse A. **Fysisk test og repetisjon førstehjelp må være gyldig for at ekvipasjen kommer på tjenestelisten (se pkt 5.6).** Ved første gangs godkjenning skal ekvipasjen prøves med en hund på standplass under prøven. Dersom hunden som er oppe til prøve angriper hund på standplass eller ikke evner å komme i søk, underkjennes hunden i øvelsen.

5.4.2. Godkjenning og regodkjenning klasse A

- Ekvipasjer som følger et normalt utdanningsløp kan møte direkte til klasse A, de to påfølgende sesongene etter at klasse B er bestått.
- En godkjenning gjelder for to år og er gyldig ut sesongen det andre året for de som ikke fremstiller seg til regodkjenning.
- Ekvipasjen kan så møte til regodkjenning når han/hun mener seg klar til dette.
- Fra og med den sesongen hunden fyller ni år gjelder godkjenningen for ett år av gangen.
- Det første forsøket i prøvene klasse A for ekvipasjer som skal opp til ukas arbeid skal avvikles senest 14 dager før kursstart.
- Dersom ikke disse er avviklet innen 14 dager før kursstart, skal prøvene avlegges på kursstedet dagen før kurset starter.
- Hensikten med denne 14 dagers karanteneperioden er å gjøre det mulig for kursleder å planlegge prøveavviklingen dagen før kursstart samt for FTU å planlegge dommerutdanningen.
- Tidligere hundeførere med ny hund kan møte til godkjenningsprøve(r) etter at appellprøven og test av overflatemelding (5.4.4.1.) er bestått. Test av overflatemelding gjennomføres ihht. programmets bestemmelser om test av overflatemelding (5.4.4.1.) i ukas arbeid. Øvelsen bedømmes av en dommer. Ved senere regodkjenninger prøves ekvipasjen i godkjenningsprøven.
- Ekvipasjer som konverterer til lavine skal bestå utmarsj med overnatting i bivuakk, den kan gjennomføres i forbindelse med orienteringsprøve.

5.4.3. Søksprøve

Feltet

- **Størrelse areal tilsvarende 150 x 150 m**
- **Antall figuranter 1 – 3**
- **Gravens dybde - minst en grav med ca. 1,5 m i taket**
- **Søketid ca. 30 min fra hunden settes i søk**

Feltets beskaffenhet skal søkes lagt opp så realistisk som mulig.

Hundeføreren skal selv innhente den nødvendige informasjonen til å planlegge og gjennomføre søket. Han/hun skal også tilkjennegi kunnskaper om organisering av et skadested vinter, herunder vurdering av skredfare, sikring av mannskaper og ivaretagelse av skadde. På bakgrunn av de innhentede forutsetningene, samt vær og terreng, skal hundeføreren presentere et taktisk opplegg som skal følges. Hunden skal på signal/tegn fra føreren selvstendig gå ut og søke igjennom feltet systematisk og effektivt, samt markere der figurantene ligger nedgravd. Ved funn skal hundeføreren gi melding om dette til dommerne. Hundeføreren kan søke videre eller vente ved funnstedet til hjelpemannskapene ankommer med en ny sondestang. Dersom hundeføreren velger å fortsette, skal funnstedet markeres ved å sette igjen sondestangen. Tillatt markeringsform er hals på grav og/eller graving. Det skal benyttes prøvehund på alle gravene før prøven starter.

5.4.3.1. Dommerkommentarer

Forutsetningen som gis hundeføreren skal stemme med den oppgaven som er lagt. Hundens markering skal være tydelig, vedvarende samt upåvirket av hundeføreren, og markeringen skal foregå til hundeføreren har meldt funn. Det tillates at hunden markerer, deretter tar kontakt med hundeføreren for så å returnere til funnstedet og gjenopptar markeringen. Å tilkalle hjelpemannskaper anses som melding om funn. Hundeføreren skal vise at han/hun kan lede hunden effektivt gjennom søket, og derigjennom demonstrere at han/hun kan disponere hundens kapasitet og forstå dens reaksjoner.

5.4.3.2. Underkjenning av søksøvelse

- Dersom hundeføreren viser vesentlige mangler i kunnskap om de praktiske/taktiske tiltak som må iverksettes før søket.
- Dersom hundeføreren fraviker sitt taktiske opplegg uten å melde i fra til dommer.
- Dersom hunden ikke finner alle figurant(e) eller ikke vil markere på dem.
- Dersom hunden forlater funnstedet etter markering og før hundefører kommer fram. Det skal skilles mellom hund som markerer og deretter tar kontakt med hundeføreren, for så returnere til funnstedet, og en hund som avbryter markeringen og fortsetter å søke videre før hundeføreren kommer fram.
- Dersom hunden til stadighet markerer på steder hvor det ikke er nedgravd figurant. Det må skilles mellom en naturlig undersøkelse og markering.
- Dersom hunden i store deler av øvelsen viser dårlig søksiver og har dårlig framdrift.
- Dersom hundeføreren melder om funn og/eller tilkaller hjelpemannskap uten at det er funn.
- Dersom hundeføreren etter å ha markert funn med sondestang og/eller tilkalt hjelpemannskap, tar sondestangen med seg og forlater funnstedet.
- Dersom hundeføreren ikke klarer å skille mellom undersøkelse og markering.
- Dersom hundeføreren ikke formår å disponere sin hunds kapasitet, og heller ikke klarer å forstå dens reaksjoner.
- Dersom hunden som er oppe til prøve angriper hund på standplass eller ikke evner å komme i søk, underkjennes hunden i øvelsen.

5.4.4. Ukas arbeid

Gjennomføres på hovedkurs. Ukas arbeid skal tas på hovedkurs og ha en varighet på minimum seks dager i feltet, eksklusive søksprøven(e). Under ukas arbeid i klasse A skal deltakerne trenes og prøves i praktisk skredsøk, utrykningsprosedyrer, organisering av skadested, redningsøvelse osv. Ved første gangs godkjenning skal hundefører på hovedkurs gis en innføring i mentale reaksjoner han/hun kan oppleve som hundefører på leteaksjoner. Tidligere hundefører som ikke har hatt godkjent hund i respektive disiplin i en periode på 10 år før ny hund godkjennes må gjennomføre ukas arbeid på hovedkurs. Aktive instruktører som har deltatt som dommer på A ukas arbeid unntas kravet.

Alle ekvipasjer som skal godkjennes samt regodkjennes første gang, skal gjennomføre ukas arbeid. Hensikten med ukas arbeid er å forberede ekvipasjene på de situasjonene de kan komme opp i når de står på tjenestelista.

5.4.4.1. Følgende moment skal bestås

Søk med funn av, for hunden, synlig eller delvis synlig figurant. Hunden skal melde med hals eller bringkobbelt ihht. 5.1.4.

5.4.4.2. Følgende momenter skal vises frem

- Søk i felt med hunder stasjonert på utsiden av søksområdet. Dersom hunden som er oppe til prøve angriper eller ikke evner å komme i søk, underkjennes hunden i øvelsen.

- Søk i mørke med personell i feltet, aggregatbelysning, snøscooterlys og/eller personlig belysning.
- Rutiner, prosedyrer og metoder ved førsteinnsats.
- Funn av nedgravde figuranter i forskjellige graver ca. 1 m fra hverandre.
- Skredledelse, innbefattet ledelse og disponering av flere ekvipasjer samtidig i et skred. I praksis innebærer dette planlegging, ordregivning samt lagvis trening.
- Markering på dyp grav, 2,5 - 3 m, avhengig av snøforholdene. Dette skal gjennomføres som en naturlig del av et søk.
- Å søke effektivt med andre forstyrrende momenter i og utenfor søkeområdet som for eksempel andre letemannskaper, helikoptertrafikk, snøscootertrafikk og lignende.
- Søk med funn av, for hunden, synlig eller delvis synlig figurant under forflytning på ski eller snøscooter. Hunden skal melde med bringkobbelt eller halsgivning ved funn av figurant.
- Vurdere skredfaren i søkeområdet, herunder veivalg i skredfarlig område.
- Rask evakuering av søkeområdet ved ras.
- Utrykningsøvelse med innlagt orientering, veivalg, taktisk opplegg m.v. Denne kan gjennomføres som en nattøvelse.
- Om praktisk mulig; helikopter- og snøscootertilvenning.
- Uttak og behandling av skredofre.
- Det skal forsøkes lagt opp noen oppgaver som gir svake luktbilder, som for eksempel utåndingsfært.

5.4.4.3. Dommerkommentar

For å bestå ukas arbeid skal ekvipasjer gjennom uka ikke vise vesentlige mangler under momenter og forhold nevnt under pkt 5.4.3. med underpunkter og 5.4.4. med underpunkter, der helhetsinntrykket av arbeidet viser at ekvipasjen vil kunne fungere godt og selvstendig på leteaksjon.

5.5. Krav til godkjenning klasse A/første gangs re

- Bestått søksøvelse jfr. pkt. 5.4.3.
- Bestått ukas arbeid jfr. Pkt. 5.4.4.

5.6. Periodevise tester/repetisjon av utdanning

5.6.1. Hundefører - fysisk test.

Hundeførere i NRH skal være i alminnelig god fysisk form. Hundeførere skal hvert andre år fremstille seg for fysisk test. Bestått orienteringsprøve (ved første gangs godkjenning) gjelder som første fysisk test, og ny test skal gjennomføres annet hvert år etter dette.

Dersom den fysiske testen gjennomføres på barmark skal den være en 15 km merket terrengløype/langs skogsveier og eller stier, i lett terreng og med oppakning på minimum 6 kg. Tidskrav 4 timer. Hund kan være med på gjennomføringen.

Dersom den fysiske testen gjennomføres om vinteren skal den være en 20 km skimarsj i lett terreng i snøscooterløype, skispor eller tilsvarende, med oppakning på minimum 6 kg. Dersom hunden medbringes på den fysiske test vinter er det ikke tillatt å la hunden trekke og den kan bare medbringes dersom det er tillatt å slippe den. Tidskrav 4 timer.

Fysisk test er gyldig inneværende år det året den avlegges og 2 år fremover (=utløp ved årsskiftet). Hundeførere må gjennomføre ny fysisk test innen årsskiftet det året fysisk test utløper for å stå på tjenestelisten.

5.6.2. Hundefører - Repetisjon førstehjelp

Hundeførere skal hvert andre år (etter gjennomført førstehjelpskurs) delta på en repetisjon av de fastsatte temaene i kravet til førstehjelp på minimum tre timer. Repetisjonen kan gjennomføres teoretisk eller praktisk. Til førstehjelpskurset skal det benyttes instruktører som er godkjent i henhold til Norsk Førstehjelpsråds retningslinjer eller være godkjent av FTU basert på dokumentert kompetanse. Instruktører som avholder kurset sidestilles med deltakere når det gjelder krav om gjennomført repetisjonskurs førstehjelp.

Herunder:

- Gjenopplivning – hjerte – lungeredning (HLR).
- Hypotermi.
- Akutt skade og akutt sykdom.

Førstehjelp eller repetisjon førstehjelp er gyldig inneværende år det året det avlegges og 2 år fremover (=utløp ved årsskiftet). Hundeførere må gjennomføre nytt repetisjonskurs innen årsskiftet det året gammelt kurs utløper for å stå på tjenestelisten.

5.7. Oppføring på tjenestelista

- Ekvipasje som er godkjent i klasse A føres opp på NRHs tjenesteliste.
- Hundeføreren skal være minimum 18 år for å kunne stå oppført på tjenestelista.
- Ekvipasje som første regodkjenning stryker på ukas arbeid eller siste konte på søksøvelsene, går automatisk ut av tjenestelista.
- Ved stryk i søksøvelsene med kontinuering og/eller ukas arbeid med kontinuering skal ekvipasjen opp til ny prøve og bestå nytt kurs for å komme tilbake på tjenestelista.

5.8. Konverteringer

5.8.1. Politiet

En godkjent lavineekvipasje kan møte direkte i klasse A. De slipper søksprøven, men de må gjennomgå og bestå ukas arbeid. En godkjent patruljeekvipasje kan møte direkte i klasse A etter å ha fått innstilling av lavineinstruktør i NRH. Mangler de denne innstillingen, møter de til klasse B og følger normalprogram. Grunnkurs må for begge kategorier være gjennomført før konverteringen kan innvilges.

5.8.2. Forsvaret/HV

Ingen direkte konvertering, men en godkjent lavineekvipasje kan etter innstilling av en lavineinstruktør fra NRH møte direkte i klasse A. De slipper søksprøven, men de må gjennomgå og bestå ukas arbeid. Grunnkurs må være gjennomført før konverteringen kan innvilges.

5.8.3. Godkjent ettersøkningsekvipasje NRH

En godkjent ettersøkningsekvipasje i NRH kan møte direkte i klasse A lavine etter innstilling fra en lavineinstruktør i NRH. Innstillingen gjelder ut inneværende sesong.

5.8.4. Andre

Godkjente ekvipasjer fra andre redningshundorganisasjoner kan møte til godkjenningssprøve(r) og ukas arbeid klasse A etter innstilling fra lavineinstruktør, og etter at grunnkurs og appellprøven er avlagt og bestått. Innstillingen gjelder ut inneværende sesong.

5.9. Ikrafttreden

Dette programmet gjøres gjeldende fra 01. januar 2017.

6. Katastrofesøk

6.1. Generelt

6.1.1. Generelt

- Katastrofesøkgodkjenning er en tilleggsutdanning.
- Klasse A dømmes av to katastrofesøksinstruktører og klasse B av en katastrofesøksinstruktør.
- Utdanningen er bygd opp med en klasse B, og en godkjenningsklasse – klasse A.
- Sesongen for katastrofesøksekvipasjer regnes fra 1. januar til 31. desember.
- En godkjenning i klasse B og A gjelder for to år og er gyldig ut sesongen det andre året for de som ikke fremstiller seg til godkjenning eller regodkjenning.
- Fra og med den sesongen hunden fyller ni år gjelder godkjenningen for ett år av gangen. Dersom ekvipasjen av ulike årsaker ikke stiller til regodkjenning, går godkjenningen ut ved sesongens utløp.
- Ekvipasjen kan så møte til regodkjenning når han/hun mener seg klar til dette.
- Dommeravgjørelser er endelige og kan ikke påklages med mindre klagen begrunnes i feil anvendelse av godkjenningsprogrammene.
- Med tidligere hundefører forstås en hundefører som har godkjent og regodkjent en hund, eller som har godkjent to ulike hunder i samme disiplin.

6.1.2. Godkjente meldingsformer

Halsmelding er den foretrukne meldingsformen innen katastrofesøk, men bringkobbemelding kan godtas under forutsetning av at halsringen på bringkobbelet er laget slik at halsringen løsner fra hunden dersom halsring eller bringkobbel hefter seg fast i noe under søket.

Bringkobbemelding

Meldingen skal komme uoppfordret og uten påvirkning fra hundefører eller figurant, og meldingen skal foregå i nærhet av figurant. Hunden skal raskt returnere til hundeføreren etter å ha tatt bittet i munnen. Hunden skal helt inn til hundeføreren med meldingen. Bittet skal avleveres hos hundefører eller spyttes maksimalt en armlengdes avstand fra hundefører. Hundefører velger selv om han/hun vil ta ut bittet før påvisning. Hunden skal etter kommando raskt påvise funnet. Påvisning kan foregå i line.

Halsmelding

Halsmeldingen skal komme uoppfordret og uten påvirkning fra hundeføreren eller figuranten. Halsmeldingen skal foregå i nærhet av figurant. Det tillates at en hund som melder hos figurant deretter tar kontakt med hundeføreren, for så å returnere til figuranten og gjenoppta meldingen. Hundeføreren skal gi beskjed til instruktøren når hunden har gjort funn, og kan gå på påvisning når instruktøren har godkjent dette.

Skifte av meldingsform på godkjent hund

En godkjent ekvipasje som skifter meldingsform må fremstille seg for test i henhold til 4.5.4. underpunkt to av instruktør i disiplinen.

6.2. Klasse B – katastrofesøk

6.2.1. Generelt

- Målsettingen med klassen er å se om hunden er i stand til å bevege seg, oppsøke og melde på figuranter i for hunden, belastende miljøer og om ekvipasjen vil egne seg til videre utdanning innen katastrofesøk. Klasse B skal gi et innblikk i de kravene som gjelder i klasse A.

- Kurset/samlingen kan foregå på en byggeplass, et rivingsobjekt e.l., og hvor det er mulighet til å prøve ekvipasjen i forskjellige miljøer, på forskjellig underlag, i mørke og støysoner.
- Ekvipasjen må være B-godkjent ettersøkning og/eller lavine for å kunne delta i klasse B katastrofesøk. Tidligere hundeførere i ettersøkning og/eller lavine med hund som har bestått appell, er fylt 12 måneder, og behersker melding tilsvarende krav i pkt 6.1.2. kan møte i klasse B katastrofesøk. Alder for deltakelse på kurs regnes ved kursets avslutning. Det gis ikke dispensasjon fra kravene om alder.
- Klasse B tas på hovedkurs eller på lokal samling, i begge tilfeller med minst 2 dagers varighet.

6.2.2. Prøve

I løpet av kurset/samlingen skal hunden ha løst en ukjent oppgave med en skjult men tilgjengelig figurant. Søkeområdet bør være ca 75 x 75 m. Tilfredsstillende søksområder er steindeponi, plankehauger e.l som er av en slik størrelse at det kan gjennomføres søk der hunden i vesentlig del av søket må gå/oppholde seg inne i "katastrofeområdet" og ikke på bakken.

6.2.3. Momenter ekvipasjen skal trenes i

- Søk på forskjellig underlag, for eksempel steinur, rivingsmasser av tre, betong eller lignende.
- Søk i mørke rom/rom med svak belysning.
- Søk i støysoner.
- Søk med fører tett innpå, eventuelt i line.
- Søk der hunden skal selvstendig forsere bevegelig underlag og lokalisere figurant. Avstand til hundefører minimum 20 meter.
- Søk der hunden skal løftes/hjelpes opp et ca. 60 graders skråplan på minimum 2,5 meter der hunden skal fortsette søket etter håndteringen.
- Det skal under deler av treningen befinne seg andre hjelpemannskaper i søkeområdet som går fullt synlig, lager støy og snakker. Det skal også under deler av treningen befinne seg to andre hundeførere med hunder av forskjellig kjønn i bånd inne i søkeområdet. Disse hundene skal ikke opptre utagerende.

6.2.4. Plassering av figuranter

- Det skal trenes på utilgjengelig figurant ca. 2,5 meter ned.
- Det skal trenes på utilgjengelig figurant ca. 2,5 meter opp.
- Det skal trenes på helt åpen og tilgjengelig figurant i rom der hunden skal gå inn alene.
- Videre plassering av figuranter skal være slik at man best mulig får trent på momentene i punkt 6.2.3.
- I minst et av søkene skal figurantene bli liggende etter funn mens resten av området avses.

6.2.5. Krav til anbefaling for videre utdanning

- Hunden må kunne søke mens den **selvstendig** beveger seg i beskrevet miljø.
- Hunden må melde på skjult figurant (skal være tilgjengelig).

6.3. Klasse A - godkjenning og regodkjenning

6.3.1. Generelt

- Katastrofesøkgodkjenningen klasse A skal tas på hovedkurs av minst fire dagers varighet.
- Søket skal bestå av minst tre ukjente søksoppgaver som gjennomføres på hovedkurset, samt ukas arbeid som skal inneholde både praktiske øvelser og teoriundervisning.
- Bestått klasse gir rett og **plikt** til oppføring på tjenestelisten katastrofesøk. For oppføring på den internasjonale tjenestelista må hundeføreren selv kontakte den ansvarlige for den internasjonale beredskapen.

- Godkjent hund betegnes som redningshund katastrofesøk.
- Dersom godkjenning av lavine/ettersøkning opphører, utgår også katastrofesøksgodkjenningen.
- Ved katastrofesøkskurs skal ekvipasjen forberedes på søk og opptreden i katastrofeområder.
- Katastrofesøk bedømmes av to katastrofesøksinstruktører.
- Gjennom ukas arbeid skal ekvipasjen testes med tanke på effektiviteten i søket, samt gis trening, instruksjon og undervisning i de ferdigheter og kunnskaper som vil gjøre ekvipasjen til en ressurs for søk i ruiner og katastrofeområder.

6.3.2. Krav til deltagelse på kurs

For å kunne delta i godkjenningsklasse, klasse A – katastrofesøk, må ekvipasjen være A-godkjent ettersøkning og/eller lavine og ha gjennomført kl B katastrofesøk med anbefaling til videre utdanning.

Fortrinnberettigelse på kurs har de ekvipasjene som oppfyller kravene i første avsnitt, og som ønsker å være med på den internasjonale beredskapen. Før oppmelding til prøven må den enkelte hundefører ha gjort seg kjent med INSARAGs (International Search and Rescue Advisory Group) retningslinjer, med spesiell vekt på merkesystemet og evakueringsrutiner.

Katastrofesøksinstruktører og tidligere hundeførere katastrofesøk kan fremstille seg direkte til godkjenningsprøve dersom ekvipasjen er godkjent ettersøkning og/eller lavine.

6.3.3. Søksøvelsene

- Selve godkjenningsprøven skal inneholde minst tre ukjente oppgaver som inneholder punktene under 6.3.4. Normalt bør det ikke være mer enn seks deltagere på et lag. Kursledelsen kan fravike dette dersom det er ønskelig med alternativ organisering av deltakerne. Eventuelle økonomiske konsekvenser skal avklares med arrangør på forhånd.
- Hvert av søkeområdene skal være ca 100 x 150 m og på et eller flere plan. Det kan være egen ruinby, byggarbeidsplasser, rivningsobjekter eller lignende. Minst ett av søksområdene skal være steindeponi, plankehaug e.l av en slik størrelse at det kan gjennomføres søk der hunden i vesentlig del av søket må gå/oppholde seg inne i "katastrofeområdet" og ikke på bakken.
- Det skal tilstrebtes at ekvipasjene prøves både i søk utendørs "oppå ruiner" og i søk inne i bygninger. Det skal dog finnes ventilasjon som gjør det mulig å løse oppgavene etter de gitte forutsetningene.
- Det kan være støy og forstyrrelser i og rundt søksområdet.
- Under minst et av søkene skal ekvipasjen prøves i område med kraftig støy. Hele søkeområdet skal være overtrukket og luftet. Det skal alltid kjøres en prøvehund for å kontrollere fertforholdene før prøvesøk.

6.3.4. Følgende momenter skal prøves

- Hunden skal kunne lokalisere figurant med fører tett innpå, eventuelt i line.
- Hunden skal selvstendig forsere bevegelig underlag og lokalisere figurant. Avstand til hundefører minimum 20 meter.
- Hunden skal selvstendig ta seg inn i og avsøke rom eller gang med svak belysning og hundeføreren på utsiden.
- Hundeføreren og hjelpeføreren skal kunne løfte eller hjelpe hunden opp et ca. 60 graders skråplan på minimum 2,5 meter. Hunden skal være i stand til å søke umiddelbart etter transporten.
- Det skal under deler av søket befinne seg andre hjelpemannskaper i søkeområdet som går fullt synlig, lager støy og snakker.
- Det skal under deler av søket befinne seg to andre hundeførere med hunder av forskjellig kjønn i bånd inne i søkeområdet.

6.3.5. Plassering av figuranter

- Det skal være minst en utilgjengelig figurant ca. 2,5 meter ned.
- Det skal være minst en utilgjengelig figurant ca. 2,5 meter opp.
- Det skal være minst en helt åpen og tilgjengelig figurant i rom der hunden skal gå inn alene.
- Videre plassering av figuranter skal være slik at man best mulig får kontrollert momentene i punkt 6.3.4.
- I minst et av søkene skal figurantene bli liggende etter funn mens resten av området avses.

6.3.6. Krav til godkjenning av søksprøven

Helhetsinntrykket fra prøven skal være avgjørende for om ekvipasjen består eller ikke. Det skal legges stor vekt på samarbeidet mellom hund og hundefører. At hunden ikke finner en figurant er ikke grunnlag alene for å underkjenne prøven, men i løpet av de prøvesøkene som legges opp i løpet av uka, må hunden vise at den mestrer de miljøutfordringene som er beskrevet i punktene 6.3.4. og 6.3.5. Noen figuranter kan være plassert slik at det vil være vanskelig for hundene å foreta spontan melding. Hund som gjentatte ganger har problemer med å komme til melding p.g.a. vanskelige fertforhold eller belastninger i miljøet, kan ikke godkjennes.

6.3.7. Grunnlag for underkjenning av den enkelte oppgave i søksprøven

- Dersom hundeføreren mer enn en gang ikke leser at hunden markerer figurant i de situasjoner hvor hunden ikke foretar spontan melding på grunn av krevende vitringsforhold (svak eller stor spredning av ferten).
- Manglende/ustabil melding.
- Mer enn to feilmeldinger. I slike tilfeller skal dommerne foreta kontroll av vitringsforhold(ene) rundt figuranten(e).
- Dersom hundeføreren viser manglende evne til å disponere og samarbeide med hunden.
- Dersom hunden viser at den ikke mestrer å bevege seg selvstendig samt søke under alle de forhold som er beskrevet i punkt 6.3.4. og 6.3.5.
- Dersom hundeføreren viser manglende forståelse for ivaretagelse av egen sikkerhet i en ruin.

6.3.8. Ukas arbeid

6.3.8.1. Teoriemner

- Krav og regler, holdninger og ansvar.
- Arbeid i et katastrofeområdet, psykiske belastninger og reaksjoner, herunder forberedelser, arbeid under aksjonen og etterarbeid.
- Arbeid i katastrofeområder, etiske retningslinjer.
- Taktisk opplegg for søk i katastrofeområder, herunder søkslagenes oppbygning, den enkeltes rolle og egensikring.
- Internasjonale retningslinjer for merking og evakuering.

6.3.8.2. Ukjente oppgaver/øvelser

Det skal i løpet av uka legges opp til flest mulig ukjente oppgaver. I disse oppgavene skal følgende momenter gjennomgås og bestås:

- Sikkerhetsvurdering av søkeområdet på bakgrunn av egenvurdering og innhentede opplysninger.
- Taktisk opplegg for søk på bakgrunn av foregående pkt. og hundefaglig vurdering.
- Evakuerings signaler og evakuering.
- Merking av avsøkte bygg.
- Arbeide sammen i lag bestående av en lagleder og tre hundeførere.
- Arbeide med flere hunder i søk i samme område samtidig.
- Ekvipasjen skal søke av mørklagte områder med hjelp av egen belysning.

6.3.8.3. Momenter som skal gjennomgås og trenes på

- Transport med mange hundeevipasjer tett sammen.
- Heising eller nedfiring av hund en etasje.
- Generell kunnskap om planverket gjennom organisering og praktiske løsninger.
- Løfting av hund av fremmed person.

6.3.9. Godkjenning av søksprøver

- Helhetsvurderingen av søksprøvene må være bestått.
- Ekvipasjen må ikke i flere søk mangle funn av figurant.
- Meldingen må være befestet.
- Ekvipasjen må totalt sett gi et inntrykk av at de pr dato er en ressurs for redningstjenesten i et katastrofeområde.
- Ekvipasjen må ikke vise vesentlige mangler i de testede punktene i 6.3.4. og 6.3.5.

6.3.10. Krav til bestått ukas arbeid

- Helhetsvurderingen av søksprøvene må være bestått.
- Ekvipasjen må ikke i flere søk mangle funn av figurant.
- Alle punkt under 6.3.9. må bestås.
- Meldingen må være befestet.
- Ekvipasjen må totalt sett gjennom uka gi et inntrykk av at de pr dato er en ressurs for redningstjenesten i et katastrofeområde.
- Ekvipasjen må ikke vise vesentlige mangler under punktene 6.3.4. og 6.3.5.

6.4. Kontinuering og tjenestelista

- Det gis ikke anledning til å kontinuere. Ved stryk må nytt kurs følges.
- Tidligere hundeførere og instruktører som stryker på 1 gangs prøve, kan ikke fremstille seg til ny prøve før påfølgende sesong.
- Ekvipasjer som stryker på regodkjenning tas av tjenestelista.

6.5. Ikraftreden

Dette programmet gjøres gjeldende fra 01. januar 2017.